ĢENERĀLADVOKĀTES VERICAS TRSTENJAKAS [*VERICA TRSTENJAK*] SECINĀJUMI,

sniegti 2009. gada 2. aprīlī [1]

Satura rādītājs

I — Ievads . . . . . I - 7890

II — Atbilstošās tiesību normas . . . . . I - 7890

A — Dzīvnieku aizsardzība pārvadāšanas laikā . . . . . I - 7890

1) Direktīva 91/628 . . . . . I - 7891

2) Regula Nr. 1/2005 . . . . . I - 7897

B — Dzīvnieku aizsardzība kaušanas laikā . . . . . I - 7903

III — Pirmstiesas procedūra un Komisijas prasības . . . . . I - 7904

IV — Tiesvedība Tiesā . . . . . I - 7907

V — Ģenerāladvokātes vērtējums . . . . . I - 7907

A — Ievads . . . . . I - 7907

B — Ar dzīvnieku aizsardzību pārvadāšanas laikā saistīto prasības pamatu analīze . . I - 7909

1) Ievada piezīme par pieņemamību . . . . . I - 7909

2) Pamats, kas saistīts ar pārvadātāju identificēšanu un atļaujām . . . . . I - 7910

a) Lietas dalībnieku argumenti . . . . . I - 7910

b) Pieņemamība . . . . . I - 7911

i) Pārvadātāju identificēšana . . . . . I - 7911

ii) Pārvadātāju atļaujas . . . . . I - 7912

1 — Oriģinālvaloda — slovēņu.

c) Juridiskais vērtējums . . . . . I - 7913

i) Pārvadātāju identificēšana . . . . . I - 7914

ii) Pārvadātāju atļaujas . . . . . I - 7916

d) Analīzes rezultāts . . . . . I - 7917

3) Pamats, kas saistīts ar maršruta plānu pārbaudi . . . . . I - 7918

a) Lietas dalībnieku argumenti . . . . . I - 7918

b) Pieņemamība . . . . . I - 7919

c) Juridiskais vērtējums . . . . . I - 7921

d) Analīzes rezultāts . . . . . I - 7925

4) Pamats, kas saistīts ar atpūtas vietu neesamību ostās . . . . . I - 7925

a) Lietas dalībnieku argumenti . . . . . I - 7925

b) Pieņemamība . . . . . I - 7926

c) Juridiskais vērtējums . . . . . I - 7927

d) Analīzes rezultāts . . . . . I - 7930

5) Pamats, kas saistīts ar transportlīdzekļu un dzīvnieku nepietiekamām pārbaudēm . . . . . I - 7930

a) Lietas dalībnieku argumenti . . . . . I - 7930

b) Pieņemamība . . . . . I - 7931

c) Juridiskais vērtējums . . . . . I - 7933

d) Analīzes rezultāts . . . . . I - 7935

6) Pamats, kas saistīts ar sodu nepietiekamību dzīvnieku aizsardzības tiesiskā regulējuma atkārtotu pārkāpumu gadījumos . . . . . I - 7936

a) Lietas dalībnieku argumenti . . . . . I - 7936

b) Pieņemamība . . . . . I - 7936

c) Juridiskais vērtējums . . . . . I - 7938

d) Analīzes rezultāts . . . . . I - 7939

7) Ar dzīvnieku aizsardzību pārvadāšanas laikā saistīto prasības pamatu analīzes rezultāts . . . . . I - 7940

C — Ar dzīvnieku aizsardzību nokaušanas brīdī saistīto prasības pamatu analīze . . . I - 7940

1) Ievads . . . . . I - 7940

2) Pamats, kas saistīts ar dzīvnieku apdullināšanu kaušanas laikā . . . . . I - 7940

a) Lietas dalībnieku argumenti . . . . . I - 7940

b) Juridiskais vērtējums . . . . . I - 7941

c) Analīzes rezultāts . . . . . I - 7945

3) Pamats, kas saistīts ar nepieciešamo pārbaužu un uzraudzības nodrošināšanu lopkautuvēs . . . . . I - 7945

a) Lietas dalībnieku argumenti . . . . . I - 7945

b) Juridiskais vērtējums . . . . . I - 7946

c) Analīzes rezultāts . . . . . I - 7947

4) Ar dzīvnieku aizsardzību nokaušanas brīdī saistīto prasības pamatu analīzes rezultāts . . . . . I - 7947

D — Par tiesāšanās izdevumiem . . . . . I - 7948

VI — Secinājumi . . . . . I - 7948

I — Ievads

1. Šajā lietā Komisija ar prasību, kas iesniegta saskaņā ar EKL 226. pantu, lūdz Tiesu atzīt, ka Grieķijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai ir uzlikti saskaņā ar Kopienu tiesisko regulējumu dzīvnieku aizsardzības jomā, precīzāk, saskaņā ar Padomes 1991. gada 19. novembra Direktīvu 91/628/EEK par dzīvnieku aizsardzību pārvadāšanas laikā, ar kuru groza Direktīvas 90/425/EEK un 91/496/EEK (turpmāk tekstā — "Direktīva 91/628") [2], Padomes 2004. gada 22. decembra Regulu (EK) Nr. 1/2005 par dzīvnieku aizsardzību pārvadāšanas un saistīto darbību laikā un grozījumu izdarīšanu Direktīvās 64/432/EEK un 93/119/EK un Regulā (EK) Nr. 1255/97 (turpmāk tekstā — "Regula Nr. 1/2005") [3], kā arī Padomes 1993. gada 22. decembra Direktīvu 93/119/EK par dzīvnieku aizsardzību kaušanas vai nonāvēšanas laikā (turpmāk tekstā — "Direktīva 93/119") [4].

2. Komisija apgalvo, ka Grieķijas Republika nav izpildījusi savus pienākumus saistībā ar atļaujām dzīvnieku pārvadāšanai, maršruta plānu pārbaudēm, dzīvnieku atpūtas vietu nodrošināšanu ostās, transportlīdzekļu un dzīvnieku pārbaudēm, efektīvu sodu noteikšanu par atkārtotiem tiesiskā regulējuma pārkāpumiem, dzīvnieku kaušanas laikā veiktās apdullināšanas brīdī pieļautajiem pārkāpumiem, kā arī nepieciešamo pārbaužu un uzraudzības nenodrošināšanu lopkautuvēs. Komisija minēto pienākumu neizpildi pamato, atsaucoties uz faktiem, kas konstatēti Eiropas Komisijas Veselības un patērētāju aizsardzības ģenerāldirektorāta Pārtikas un veterinārā biroja (turpmāk tekstā — "PVB") veiktajās pārbaudēs uz vietas Grieķijas Republikā laikā no 2002. līdz 2006. gadam.

II — Atbilstošās tiesību normas

A — Dzīvnieku aizsardzība pārvadāšanas laikā

3. Direktīva 91/628 Kopienas mērogā regulē dzīvnieku aizsardzību pārvadāšanas laikā. Minēto direktīvu 2007. gada 5. janvārī atcēla ar Regulu Nr. 1/2005.

2 — OV L 340, 17. lpp.
3 — OV L 3, 1. lpp.
4 — OV L 340, 21. lpp.

1) Direktīva 91/628

4. Saskaņā ar Direktīvas 91/628 5. panta A daļas 1. un 2. punktu:

“A. Dalībvalstis nodrošina, ka:

1) ikviens pārvadātājs:

a) ir:

i) reģistrēts tādā veidā, kas ļauj kompetentai iestādei ātri identificēt tā personu, ja neievēro šīs direktīvas prasības;

ii) uz to attiecas atļauja, kas derīga visiem mugurkaulnieku pārvadājumiem, kurus veic vienā no Direktīvas 90/675/EEK I pielikumā minētajām teritorijām, un kuru piešķir reģistrācijas dalībvalsts kompetenta iestāde vai — attiecībā uz uzņēmumiem, kas reģistrēti trešā valstī — Savienības dalībvalsts kompetenta iestāde, pamatojoties uz transporta uzņēmuma atbildīgās personas apņemšanos izpildīt Kopienā spēkā esošo veterināro tiesību aktu prasības.

[..]

2) pārvadātājs:

[..]

b) attiecībā uz 1. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētajiem dzīvniekiem, kurus paredzēts tirgot starp dalībvalstīm vai arī eksportēt uz trešām valstīm, kā arī gadījumos, kad brauciena laiks pārsniedz astoņas stundas, sagatavo maršruta plānu atbilstoši pielikuma VIII nodaļai, kuru brauciena laikā pievieno

veselības sertifikātam, kā arī norāda pieturvietas un pārvietošanas punktus.

[..]

d) nodrošina:

i) ka b) apakšpunktā minētā maršruta plāna oriģināleksemplārs:

— ir pienācīgi noformēts un ka to ir izpildījusi atbilstoša persona atbilstošā laikā,

— ir pievienots veselības sertifikātam, kas atrodas pie sūtījuma visa brauciena laikā;

[..].”

5. Saskaņā ar Direktīvas 91/628 8. pantu:

“Dalībvalstis nodrošina, lai saskaņā ar pārbaudes principiem un noteikumiem, kas izklāstīti Direktīvā 90/425/EEK, kompetentās iestādes pārbaudītu šīs direktīvas prasību izpildi, nediskriminējošā veidā pārbaudot:

a) transportlīdzekļus un dzīvniekus pārvadāšanas laikā pa autoceļu;

b) transportlīdzekļus un dzīvniekus, kurus atved galamērķa vietā;

c) transportlīdzekļus un dzīvniekus tirgos, izbraukšanas vietās, pieturvietās un pārvietošanas punktos;

d) datus pavaddokumentos.

Šādas pārbaudes jāveic pienācīgam pārvadāto dzīvnieku skaitam katru gadu ikvienā dalībvalstī, un tās var veikt vienlaicīgi ar citām pārbaudēm.

Katras dalībvalsts kompetentā iestāde iesniedz Komisijai gada ziņojumu, kurā norāda veikto pārbaužu skaitu iepriekšējā kalendārajā gadā attiecībā uz katru no a), b), c) un d) apakšpunktiem, kā arī norāda ziņas par katru pārkāpumu un tā rezultātā kompetentās iestādes veikto darbību.

Turklāt, ja dalībvalsts kompetentās iestādes rīcībā ir informācija, kas vedina domāt par pārkāpumu, pārbaudes var veikt arī dzīvnieku pārvadāšanas laikā attiecīgās dalībvalsts teritorijā.

Šis pants neietekmē pārbaudes to uzdevumu sakarā, ko nediskriminējošā veidā veic iestādes, kuras atbild par likumu vispārējo piemērošanu dalībvalstī."

6. Saskaņā ar Direktīvas 91/628 9. pantu:

"Ja pārvadāšanas laikā konstatē, ka šīs direktīvas noteikumi netiek vai nav tikuši ievēroti, tad tās vietas kompetentā iestāde, kurā izdarīja tādu atzinumu, pieprasa personai, kura atbild par transportlīdzekli, veikt jebkuru darbību, ko kompetentā iestāde uzskata par vajadzīgu, lai nodrošinātu attiecīgo dzīvnieku labturību.

Atkarībā no katra gadījuma apstākļiem tāda rīcība var ietvert:

a) pasākumus, lai pabeigtu braucienu vai lai nosūtītu dzīvniekus uz to izbraukšanas vietu pa taisnāko maršrutu, ar noteikumu, ka tādas rīcības gaita neradīs dzīvniekiem nevajadzīgas ciešanas;

b) pasākumus, lai dzīvniekus līdz jautājuma atrisināšanai novietotu piemērotā mītnē ar atbilstošu aprūpi;

c) dzīvnieku nokaušanas pasākumus, lai dzīvniekiem neradītu nevajadzīgas ciešanas. Tādu dzīvnieku liemeņu galapunktu un izmantošanu regulē Direktīvas 64/433/EEK noteikumi.

Par ikvienu pasākumu, ko veic atbilstoši otrajam apakšpunktam, kompetentās iestādes paziņo *Animo* tīklā saskaņā ar procedūrām, tostarp finanšu procedūrām, kuras nosaka saskaņā ar 17. pantā paredzēto procedūru.

2. Ja persona, kas atbild par transportlīdzekli, neizpilda kompetentās iestādes norādījumus, tad pēdējā tūlīt noorganizē attiecīgo pasākumu veikšanu un pienācīgi iekasē tādu pasākumu izmaksas.

3. Šī direktīva neietekmē dalībvalstī spēkā esošos tiesību aktos paredzētās pārsūdzības tiesības attiecībā uz kompetento iestāžu lēmumiem.

Lēmumus, ko pieņēmušas dalībvalstu kompetentās iestādes, un tādu lēmumu pamatojumu paziņo nosūtītājam vai viņa pārstāvim un nosūtītāja dalībvalsts kompetentajai iestādei.

Pēc attiecīgā nosūtītāja vai viņa pārstāvja pieprasījuma minētos lēmumus un pamatojumus viņam nosūta rakstiskā veidā kopā ar precīzām ziņām par pārsūdzības tiesībām, kas viņam pieejamas saskaņā ar nosūtītāja dalībvalstī spēkā esošajiem tiesību aktiem, kā arī par spēkā esošo procedūru un termiņiem.

Tomēr konflikta gadījumā abas attiecīgās personas, ja viņas par to vienojas, viena mēneša laikā var iesniegt konfliktu novērtēšanai ekspertam, kura vārds ir norādīts Kopienas ekspertu sarakstā, ko sastādīs Komisija.

Tādi eksperti izsniedz atzinumus ne vēlāk kā pēc 72 stundām. Personas ievēro eksperta atzinumu, pienācīgi ņemot vērā Kopienas veterināros tiesību aktus."

7. Saskaņā ar Direktīvas 91/628 18. panta 2. punktu:

"Ja šo direktīvu pārkāpj atkārtoti vai ja pārkāpums saistīts ar smagām dzīvnieku ciešanām, dalībvalsts, neierobežojot citas san-

kcijas, pieņem nepieciešamos pasākumus, lai atlīdzinātu minētās nepilnības, tajā skaitā pārtrauc vai pat atsauc 5. panta A daļas 1. punkta a) apakšpunkta ii) daļā minēto pilnvaru.

Dalībvalstis, pārņemot noteikumus valsts tiesību aktos, nosaka pasākumus, ko tās veiks, lai atlīdzinātu minētās nepilnības."

8. Atbilstoši Direktīvas 91/628 Pielikuma VII nodaļas noteikumiem:

"1. Šajā nodaļā noteiktās prasības attiecas uz to dzīvnieku sugu pārvietošanu, kas minētas 1. panta 1. punkta a) apakšpunktā, bet uz gaisa pārvadājumiem attiecas prasības, kas noteiktas I nodaļas E daļas 27. līdz 29. punktā.

2. Brauciena laiks dzīvniekiem, kuri minēti 1. punktā, nepārsniedz astoņas stundas.

3. Maksimālo brauciena laiku, kas minēts 2. punktā, var pagarināt, ja pārvadājuma transportlīdzeklis atbilst šādām papildu prasībām:

— uz transportlīdzekļa grīdas ir pietiekami daudz pakaišu,

— pārvadājuma transportlīdzeklī ved piemērotu barību attiecīgajai dzīvnieku sugai visam brauciena laikam,

— dzīvniekiem nodrošināta tieša piekļuve,

— iespējama piemērota ventilācija, kuru var noregulēt atkarībā no temperatūras (iekšā un ārā),

— ir bīdāmas starpsienas, lai varētu izveidot atsevišķus nodalījumus,

— transportlīdzekļi ir aprīkoti ar savienojumu ūdens piegādei pieturas vietās,

— transportlīdzekļos, ar ko pārvadā cūkas, ir pietiekami daudz ūdens, lai brauciena laikā padzirdinātu cūkas.

4. Dzirdīšanas un barošanas intervāli, brauciena laiki un atpūtas laiki, ja izmanto autotransporta līdzekļus, kuri atbilst 3. punktā minētajām prasībām, ir noteikti šādi:

a) Neatšķirtiem teļiem, jēriem, kazlēniem un kumeļiem, kuri vēl pārtiek no piena, un neatšķirtiem sivēniem pēc deviņām brauciena stundām jādod vismaz vienu stundu ilgs atpūtas laiks, lai tos varētu padzirdīt un, ja vajadzīgs, pabarot. Pēc šāda atpūtas laika tos var transportēt vēl deviņas stundas.

b) Maksimālais cūku pārvadāšanas laiks ir 24 stundas. Brauciena laikā tām jābūt nepārtrauktai pieejai ūdenim.

c) Maksimālais mājas nepārnadžu (izņemot reģistrētu zirgu dzimtas dzīvnieku Direktīvas 90/426/EEK nozīmē) pārvadāšanas laiks ir 24 stundas. Brauciena laikā tiem jādod šķidrums un, ja vajadzīgs, jābaro ik pēc astoņām stundām.

d) Visiem pārējiem 1. punktā minēto sugu dzīvniekiem pēc 14 brauciena stundām jādod vismaz vienu stundu ilgs atpūtas laiks, lai tos varētu padzirdīt un, ja vajadzīgs, pabarot. Pēc šāda atpūtas laika tos var transportēt vēl 14 stundas.

[..]

7. a) Dzīvniekus nedrīkst pārvadāt pa jūru, ja maksimālais brauciena laiks pārsniedz 2. punktā noteikto, ja vien nav ievēroti nosacījumi, kuri noteikti 3. un 4. punktā, izņemot par brauciena un atpūtas laikiem.

b) Attiecībā uz jūras pārvadājumiem regulārā un tiešā satiksmē starp diviem Kopienas

ģeogrāfiskiem punktiem ar transportlīdzekļiem, kas iekrauti kuģī, neizkraujot dzīvniekus, pēdējiem jādod 12 stundu atpūta pēc izkraušanas galamērķa ostā vai tās tiešā tuvumā, ja vien brauciena laiks jūrā ir tāds, ka reisu var iekļaut vispārējā 2. līdz 4. punkta plānā."	10. Saskaņā ar Regulas Nr. 1/2005 6. panta 1. punktu:
	"Par pārvadātāju nedrīkst būt neviens, kam nav kompetentas iestādes 10. panta 1. punktā vai tālu pārvadājumu gadījumā — 11. panta 1. punktā noteiktajā kārtībā izdota atļaujas. Pārvadājot dzīvniekus, atļaujas kopija ir pieejama kompetentai iestādei."
2) Regula Nr. 1/2005	11. Saskaņā ar Regulas Nr. 1/2005 10. panta 1. punktu:
9. Saskaņā ar Regulas Nr. 1/2005 5. panta 4. punktu:	"Kompetenta iestāde piešķir pārvadātājiem atļaujas ar noteikumu, ka:
	a) kandidāti atrodas vai — trešā valstī esošu kandidātu gadījumā — ir pārstāvēti tajā dalībvalstī, kur tie lūdz atļauju;
"Tālos pārvadājumos starp dalībvalstīm, kā arī starp dalībvalstīm un trešām valstīm zirgu dzimtas dzīvnieku, kas nav reģistrēti zirgu dzimtas dzīvnieki, un liellopu, aitu, kazu un cūku sugas mājdzīvnieku pārvadātāji un organizētāji ievēro noteikumus par pārvadājuma žurnālu, kā noteikts II pielikumā."	b) kandidāti ir apliecinājuši, ka to rīcībā ir pietiekams un piemērots skaits darbi-

nieku, aprīkojuma un darba kārtību, lai tie varētu ievērot šo regulu, to skaitā pēc vajadzības — Labas prakses norādījumus;

b) kandidāti ir iesnieguši šādus dokumentus:

i) derīgus 17. panta 2. punktā paredzētos autovadītāju un pavadoņu kvalifikācijas sertifikātus attiecībā uz visiem autovadītājiem un pavadoņiem, kas veic tālos pārvadājumus;

c) nedz kandidāti, nedz to pārstāvji nav izdarījuši smagus Kopienas tiesību aktu un/vai valsts tiesību aktu pārkāpumus dzīvnieku aizsardzības jomā trīs gadu laikā pirms pieteikuma dienas. Šo noteikumu nepiemēro gadījumā, ja kandidāts kompetentai iestādei pierāda, ka ir veicis visus nepieciešamos pasākumus, lai novērstu turpmākus pārkāpumus."

ii) derīgus 18. panta 2. punktā paredzētos atbilstības sertifikātus attiecībā uz visiem tālajos pārvadājumos izmantojamajiem autotransporta līdzekļiem;

12. Saskaņā ar Regulas Nr. 1/2005 11. panta 1. punktu:

iii) sīkas ziņas par procedūrām, kas ļauj pārvadātājiem izsekot un fiksēt to atbildībā esošo autotransporta līdzekļu kustību un sazināties ar attiecīgajiem autovadītājiem jebkurā brīdī tālo pārvadājumu laikā;

"1. Kompetenta iestāde piešķir atļaujas pārvadātājiem, kas veic tālus pārvadājumus, pamatojoties uz pieteikumu, ar noteikumu, ka:

a) tie atbilst 10. panta 1. punkta noteikumiem;

iv) avārijas plānus rīcībai neparedzētos gadījumos."

13. Saskaņā ar Regulas Nr. 1/2005 13. panta 3. un 4. punktu:

“3. Kompetenta iestāde reģistrē 10. panta 1. punktā vai 11. panta 1. punktā paredzētās atļaujas tā, lai kompetentā iestāde varētu ātri identificēt pārvadātājus, jo īpaši gadījumā, ja tie neievēro šajā regulā noteiktās prasības.

4. Kompetenta iestāde reģistrē saskaņā ar 11. panta 1. punktu izdotās atļaujas elektroniskā datubāzē. Pārvadātāja nosaukumu un atļaujas numuru dara publiski pieejamu uz atļaujas derīguma laiku. Ievērojot Kopienas un/vai valsts noteikumus attiecībā uz privātās dzīves neaizskaramību, dalībvalstis nodrošina pieeju pārējiem pārvadātāju atļauju datiem. Datubāzē ietver arī lēmumus, par kuriem tiek paziņots saskaņā ar 26. panta 4. punkta c) apakšpunktu un 26. panta 6. punktu.”

14. Saskaņā ar Regulas Nr. 1/2005 15. panta 1. punktu:

“Kompetenta iestāde jebkura tāla pārvadājuma posmā veic attiecīgas pārbaudes izlases kārtībā vai attiecībā uz konkrētiem objektiem, lai pārbaudītu to, vai paziņotie pārvadājuma laiki ir reāli un vai pārvadājums tiek veikts saskaņā ar šo regulu, un jo īpaši to, vai ir ievēroti pārvadāšanas un atpūtas laikposmi atbilstīgi I pielikuma V nodaļā noteiktajiem ierobežojumiem.”

15. Regulas Nr. 1/2005 25. pantā “Sodi” noteikts:

“Dalībvalstis paredz noteikumus par sodiem, ko piemēro par šīs regulas noteikumu pārkāpumiem un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to izpildi. Paredzētajiem sodiem jābūt efektīviem, samērīgiem un atturošiem. Par šiem noteikumiem, kā arī par noteikumiem, kas attiecas uz 26. panta piemērošanas kārtību, dalībvalstis paziņo Komisijai, vēlākais, līdz 2006. gada 5. jūlijam un nekavējoties to informē par visiem turpmākajiem grozījumiem, kas skar šos noteikumus.”

16. Regulas Nr. 1/2005 26. pantā "Pārkāpumi un pārkāpumu paziņošana" noteikts:

"1. Šīs regulas pārkāpuma gadījumā kompetenta iestāde veic 2. līdz 7. pantā paredzētos īpašos pasākumus.

2. Ja kompetenta iestāde konstatē, ka pārvadātājs nav ievērojis šo regulu vai tai neatbilst transportlīdzeklis, tā nekavējoties par to paziņo kompetentajai iestādei, kura ir izsniegusi atļauju pārvadātājam vai transportlīdzekļa atbilstības sertifikātu, un gadījumos, kad šīs regulas prasību neievērošanā ir iesaistīts autovadītājs, arī tai iestādei, kura ir izdevusi kvalifikācijas sertifikātu autovadītājam. Šādam paziņojumam pievieno atbilstīgo informāciju un dokumentus.

3. Ja galamērķa kompetentā iestāde konstatē, ka pārvadājums ir veikts, pārkāpjot šo regulu, tā nekavējoties par to paziņo izbraukšanas vietas kompetentajai iestādei. Šādam paziņojumam pievieno atbilstīgo informāciju un dokumentus.

4. Ja kompetenta iestāde konstatē, ka pārvadātājs nav ievērojis šo regulu vai tai neatbilst transportlīdzeklis, vai kompetenta iestāde saņem 2. vai 3. punktā minēto paziņojumu, tā vajadzības gadījumā:

a) lūdz attiecīgajam pārvadātājam novērst konstatētos pārkāpumus un ieviest sistēmas, lai nepieļautu to atkārtošanos;

b) veic attiecīgā pārvadātāja papildu pārbaudes, jo īpaši pieprasot veterinārārsta klātbūtni dzīvnieku iekraušanas laikā;

c) aptur vai atsauc attiecīgā pārvadātāja atļauju vai transportlīdzekļa atbilstības sertifikātu.

5. Ja šīs regulas pārkāpumu izdara autovadītājs vai pavadonis, kam ir 17. panta 2. punktā minētais kvalifikācijas sertifikāts, kompetentā iestāde drīkst apturēt vai atsaukt kvalifikācijas sertifikātu, jo īpaši, ja pārkāpums liecina par to, ka autovadītājam vai pavadonim nav

pietiekamu zināšanu vai sapratnes par dzīvnieku pārvadāšanu saskaņā ar šo regulu.

6. Atkārtotu vai smagu šīs regulas pārkāpumu gadījumā dalībvalsts drīkst uz laiku aizliegt attiecīgajam pārvadātājam vai transportlīdzeklim pārvadāt dzīvniekus tās teritorijā pat tad, ja pārvadātājam vai transportlīdzekli atļauja ir izdota citā dalībvalstī, ar noteikumu, ka ir izsmeltas iespējas, kuras nodrošina savstarpējā palīdzība un informācijas apmaiņa 24. pantā noteiktajā kārtībā.

7. Dalībvalstis nodrošina, ka par katru saskaņā ar šā panta 4. punkta c) apakšpunktu vai 5. vai 6. punktu pieņemto lēmumu nekavējoties tiek paziņots visiem 24. panta 2. punktā minētajiem kontaktpunktiem."

17. Saskaņā ar Regulas Nr. 1/2005 27. panta 1. punktu:

"To, vai tiek ievērotas šīs regulas prasības, kompetenta iestāde pārbauda, veicot nediskriminējošas dzīvnieku, transportlīdzekļa un pavaddokumentu pārbaudes. Šādas pārbaudes veic attiecībā proporcionāli konkrētajā dalībvalstī ik gadus pārvadātajam dzīvnieku skaitam, un tās var veikt vienlaicīgi ar citām pārbaudēm. Pārbaužu biežumu palielina, ja tiek konstatēts, ka šīs regulas noteikumi netiek ievēroti. Iepriekš minēto biežumu nosaka 31. panta 2. punktā noteiktajā kārtībā."

18. Saskaņā ar Regulas Nr. 1/2005 33. pantu:

"Direktīva 91/628/EEK un Regula (EK) Nr. 411/98 ir atceltas, sākot ar 2007. gada 5. janvāri. Norādes uz atcelto direktīvu un regulu tulko kā norādes uz šo regulu."

19. Atbilstoši Regulas Nr. 1/2005 I pielikuma V nodaļas noteikumiem:

"1.1. Šajā iedaļā noteiktās prasības attiecas uz zirgu dzimtas dzīvnieku, izņemot reģistrētu zirgu dzimtas dzīvnieku, liellopu, aitu, kazu un cūku sugas mājdzīvnieku pārvietošanu, izņemot gaisa pārvadājumus

1.2. Pārvadājuma laiks 1.1. apakšpunktā minēto sugu dzīvniekiem nepārsniedz astoņas stundas.

1.3. Maksimālo pārvadājuma laiku, kas minēts 1.2. apakšpunktā, var pagarināt, ja tiek ievērotas VI nodaļā noteiktās papildu prasības.

1.4. Dzirdīšanas un barošanas intervāli, pārvadājuma laiki un atpūtas laiki, ja izmanto autotransporta līdzekļus, kuri atbilst 1.3. apakšpunktā minētajām prasībām, ir noteikti šādi:

a) neatšķirtiem teļiem, jēriem, kazlēniem un kumeļiem, kuri vēl pārtiek no piena, un neatšķirtiem sivēniem pēc deviņām pārvadājuma stundām jādod vismaz vienu stundu ilgs atpūtas laiks, lai tos varētu padzirdināt un, ja vajadzīgs, pabarot. Pēc šāda atpūtas laika tos var transportēt vēl deviņas stundas;

b) maksimālais cūku pārvadāšanas laiks ir 24 stundas. Pārvadājuma laikā tām jābūt nepārtraukti pieejamam ūdenim;

c) maksimālais zirgu dzimtas dzīvnieku pārvadāšanas laiks ir 24 stundas. Pārvadājuma laikā tiem jādod šķidrums un, ja vajadzīgs, jābaro ik pēc astoņām stundām;

d) visiem pārējiem 1.1. apakšpunktā minēto sugu dzīvniekiem pēc 14 pārvadājuma stundām jādod vismaz vienu stundu ilgs atpūtas laiks, lai tos varētu padzirdināt un, ja vajadzīgs, pabarot. Pēc šāda atpūtas laika tos var transportēt vēl 14 stundas;

[..]

1.7. a) Dzīvniekus nedrīkst pārvadāt pa jūru, ja maksimālais pārvadājuma laiks pārsniedz 1.2. apakšpunktā noteikto, ja vien nav ievēroti nosacījumi, kuri noteikti 1.3. apakšpunktā un 1.4. apakšpunktā, izņemot par pārvadājuma un atpūtas laiku;

b) Attiecībā uz jūras pārvadājumiem regulārā un tiešā satiksmē starp diviem Kopienas ģeogrāfiskiem punktiem ar transportlīdzekļiem, kas iekrauti kuģī, neizkraujot dzīvniekus, pēdējiem jādod 12 stundu atpūta pēc izkraušanas galamērķa ostā vai tās tiešā tuvumā, ja vien pārvadājuma laiks jūrā ir tāds, ka reisu var iekļaut vispārējā shēmā no 1.2. apakšpunkta līdz 1.4. apakšpunktam."

B — Dzīvnieku aizsardzība kaušanas laikā

20. Dzīvnieku aizsardzību kaušanas laikā regulē Direktīva 93/119.

21. Saskaņā ar Direktīvas 93/119 3. pantu:

"Dzīvnieku pārvietošanas, pirmskaušanas nošķiršanas, pirmskaušanas sapīšanas, apdullināšanas, kaušanas vai nonāvēšanas laikā tiem aiztaupa tos satraukumus, sāpes vai ciešanas, no kurām ir iespējams izvairīties."

22. Saskaņā ar Direktīvas 93/119 5. panta 1. punktu:

"Lopkautuvē ievestos un kaušanai paredzētos dzīvniekus — nepārnadžus, atgremotājus, cūkas, trušus un mājputnus:

[..]

d) nokauj, nolaižot asinis saskaņā ar D pielikuma prasībām."

23. Saskaņā ar Direktīvas 93/119 6. panta 1. punktu:

"1. Darbarīkiem, pinekļiem un citai aparatūrai un iekārtām, ko izmanto dzīvnieku apdullināšanā vai nonāvēšanā, jābūt projektētām, konstruētām, uzturētām tādā kārtībā un pielietotām tā, lai veiktu ātru un efektīvu apdullināšanu vai nonāvēšanu saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem. Kompetentā iestāde pārbauda, lai darbarīki, pinekļi un cita aparatūra, ko izmanto apdullināšanā vai nonāvēšanā, atbilstu augšminētajiem principiem, un

regulāri pārbauda, vai tā ir labā darba kārtībā un ļauj sasniegt iepriekšminēto mērķi."

24. Saskaņā ar Direktīvas 93/119 8. pantu:

"Par pārbaužu un kontroles veikšanu lopkautuvēs atbild kompetentā iestāde, kurai jebkurā laikā jāspēj brīvi iekļūt jebkurā lopkautuves vietā, lai pārliecinātos par lopkautuves atbilstību šīs direktīvas prasībām. Tomēr šādas pārbaudes un kontroli var apvienot ar cita nolūka pārbaudēm."

25. Direktīvas 93/119 D pielikumā ietverti precīzāki noteikumi par dzīvnieku asiņu nolaišanu. Saskaņā ar minētā pielikuma 1. punktu:

"Apdullinātiem dzīvniekiem asiņu nolaišanu jāsāk cik drīz vien iespējams pēc apdullināšanas, un asiņu nolaišana jāveic tā, lai izraisītu ātru, apjomīgu un pilnīgu asiņošanu. Jebkurā gadījumā tas jādara, pirms dzīvnieks atgūst samaņu."

III — Pirmstiesas procedūra un Komisijas prasības

26. Kopš 1998. gada PVB, veicot pārbaudes uz vietas Grieķijas Republikā, uzraudzīja Kopienu tiesību aktu īstenošanu dzīvnieku aizsardzības jomā, konkrētāk, to pārvadāšanas laikā un kaušanas laikā. Laikā no 2002. līdz 2004. gadam PVB veica šādas pārbaudes uz vietas:

— pārbaude uz vietas Nr. 8729/2002 laikā no 2002. gada 18. līdz 20. novembrim;

— pārbaude uz vietas Nr. 9002/2003 laikā no 2003. gada 13. līdz 17. janvārim;

— pārbaude uz vietas Nr. 9176/2003 laikā no 2003. gada 21. līdz 25. jūlijam;

— pārbaude uz vietas Nr. 9211/2003 laikā no 2003. gada 15. līdz 19. septembrim;

— pārbaude uz vietas Nr. 7273/2004 laikā no 2004. gada 4. līdz 8. oktobrim.

27. Tā kā vairākās Grieķijas Republikā veiktajās pārbaudēs uz vietas PVB inspektori bija konstatējuši pārkāpumus, 2005. gada 13. jūlijā Komisija Grieķijas Republikai nosūtīja brīdinājuma vēstuli, aicinot to izbeigt konstatēto pienākumu neizpildi. Grieķijas Republika uz minēto brīdinājuma vēstuli atbildēja 2005. gada 20. septembrī un atbildē apstrīdēja pienākumu neizpildi, kas tai tika pārmesta.

28. Pēc informācijas apmaiņas ar Grieķijas Republiku un pārbaudes uz vietas, kas veikta no 2006. gada 21. februāra līdz 1. martam, Komisija secināja, ka Grieķijas Republika joprojām nebija izbeigusi apgalvoto pienākumu neizpildi. Tādēļ Komisija 2006. gada 4. jūlijā Grieķijas Republikai nosūtīja argumentētu atzinumu, ko adresāte saņēma 2006. gada 5. jūlijā; Grieķijas Republika uz to atbildēja ar 2006. gada 4. septembra vēstuli, kurā apstrīdēja argumentētajā atzinumā ietvertos Komisijas apgalvojumus. Tā kā Komisija, beidzoties argumentētajā atzinumā pienākumu izpildei noteiktajam termiņam, tas ir, 2006. gada 5. septembrī, un pēc papildu pārbaudes uz vietas Nr. 8167/2006, kas tika veikta no 2006. gada 4. līdz 15. septembrim, uzskatīja, ka Grieķijas Republika joprojām nav izpildījusi savus pienākumus, Komisija 2007. gada 11. septembrī cēla prasību pret Grieķijas Republiku.

29. Minētajā prasībā Komisija lūdz Tiesu atzīt, ka:

1) nepieņemot pasākumus, kas vajadzīgi, lai:

— katrs dzīvnieku pārvadātājs no attiecīgās iestādes saņemtu transportlīdzekļa atļauju [dzīvnieku pārvadājumiem] un lai katrs no tiem būtu reģistrēts reģistrā, kuru izmantojot, attiecīgā iestāde varētu to ātri identificēt, īpaši gadījumā, kad netiek ievēroti dzīvnieku labturības noteikumi pārvadājuma laikā;

— attiecīgās iestādes veiktu obligātās maršruta plānu/reģistru pārbaudes;

— ostās vai ostu tuvumā būtu paredzēta dzīvnieku atpūta pēc pārkraušanas pēc to brauciena ar kuģi;

— nodrošinātu, ka transportlīdzekļu un dzīvnieku pārbaudes pārvadājumu laikā tiek veiktas efektīvi;

— būtu paredzēti efektīvi, samērīgi un preventīvi sodi par atkārtotu pārkāpumu vai nopietnu tiesību noteikumu attiecībā uz dzīvnieku aizsardzību pārvadājuma laikā pārkāpumiem;

22. decembra Regulas (EEK) Nr. 1/2005 par dzīvnieku aizsardzību pārvadāšanas un saistīto darbību laikā un grozījumu izdarīšanu Direktīvās 64/432/EEK un 93/119/EK un Regulā (EK) Nr. 1255/97 5. panta 4. punktu, 6. panta 1. punktu, 13. panta 3. un 4. punktu, 15. panta 1. punktu, 25. pantu, 26. pantu un 27. panta 1. punktu;

2) nepieņemot pasākumus, kas vajadzīgi, lai:

Grieķijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai ir uzlikti saskaņā ar Padomes 1991. gada 19. novembra Direktīvas 91/628/EEK par dzīvnieku aizsardzību pārvadāšanas laikā, ar kuru groza Direktīvas 90/425/EEK un 91/496/EEK, 5. panta A daļas 1. punkta a) apakšpunkta i) un ii) daļu, 5. panta A daļas 2. punkta b) apakšpunktu, 5. panta A daļas 2. punkta d) apakšpunkta i) daļas pirmo ievilkumu, 8. un 9. pantu un 18. panta 2. punktu, un šīs direktīvas pielikuma VII nodaļas 48. punkta 7. apakšpunkta b) daļu[5], kā arī — pēc 2007. gada 5. janvāra — Padomes 2004. gada

— būtu nodrošināta tiesību normu saistībā ar dzīvnieku apdullināšanu kaušanas laikā ievērošana un

— būtu nodrošinātas kaušanas atbilstīgas pārbaudes un uzraudzība,

5 — Komisija savos prasījumos un visā pamatojumā atsaucas uz Direktīvas 91/628 pielikuma VII nodaļas "7. punkta b) apakšpunktu", taču šāda atsauce nav gluži precīza, jo minētā norma izriet no pielikuma 48. punkta "Dzirdināšanas un barošanas intervāls, pārvadājuma laiks un atpūtas laiks". Tādēļ precīza ir atsauce uz Direktīvas 91/628 pielikuma VII nodaļas "48. punkta 7. apakšpunkta b) daļu". Šāda veida atsauce uz minēto pielikumu redzama arī Tiesas judikatūrā; skat., piemēram, 2006. gada 23. novembra spriedumu lietā C-300/05 *ZVK* (Krājums, I-11169. lpp., 1. punkts) un 2008. gada 9. oktobra spriedumu lietā C-277/06 *Interboves* (Krājums, I-7433. lpp., 1. punkts). Tā vietā, lai atsauktos uz "7. punkta b) apakšpunktu", šajos secinājumos izmantošu precīzāko atsauci uz Direktīvas 91/628 pielikuma VII nodaļas "48. punkta 7. apakšpunkta b) daļu".

Grieķijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai ir uzlikti saskaņā ar Padomes 1993. gada 22. decembra Direktīvas 93/119/EK par dzīvnieku aizsardzību kaušanas vai nonāvēšanas laikā 3. pantu, 5. panta 1. punkta d) apakšpunktu, 6. panta 1. punktu un 8. pantu;

un piespriest Grieķijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

IV — Tiesvedība Tiesā

30. Komisija prasības pieteikumu Tiesas kancelejā iesniedza 2007. gada 4. septembrī un iebildumu rakstu — 2007. gada 26. novembrī. Komisijas iesniegto replikas rakstu Tiesas kanceleja saņēma 2008. gada 7. februārī. Komisija un Grieķijas valdība sniedza mutvārdu apsvērumus un atbildēja uz Tiesas jautājumiem tiesas sēdē, kas notika 2009. gada 22. janvārī.

V — Ģenerāladvokātes vērtējums

A — Ievads

31. Šī lieta ir nozīmīga attiecībā uz mērķi Kopienas mērogā nodrošināt dzīvnieku pienācīgu aizsardzību pārvadāšanas laikā un nokaušanas brīdī [6]. Pienācīgs tiesiskais regulējums minētajā jomā un attiecīgo tiesību normu ievērošana ir svarīgi, lai novērstu nevajadzīgas dzīvnieku ciešanas. Vienlaikus minētajām tiesību normām atbilstoša rīcība palīdz izvairīties no slimību izplatīšanās [7], ko varētu izraisīt dzīvnieku pārvadāšanas laikā vai nokaušanas brīdī pieļautie pārkāpumi;

6 — Kopienas tiesībās dzīvnieku aizsardzība pārvadāšanas laikā un nokaušanas brīdī atspoguļo Kopienas vispārējos centienus nodrošināt dzīvnieku aizsardzību un labturību. Protokolā Nr. 33 par dzīvnieku aizsardzību un labturību, kas ar Amsterdamas līgumu pievienots Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam, noteikts, ka, "tiekdamies nodrošināt labāku aizsardzību un labturību dzīvniekiem, kas ir jutīgas būtnes", dalībvalstis vienojušās par šādu noteikumu, kas pievienots EK Līgumam: "Nosakot un īstenojot Kopienas lauksaimniecības, transporta, iekšējā tirgus un pētniecības politiku, Kopiena un dalībvalstis velta pienācīgu uzmanību dzīvnieku labturības prasībām, vienlaikus ievērojot dalībvalstu normatīvos vai administratīvos aktus un paražas, jo īpaši attiecībā uz reliģiskiem rituāliem, kultūras tradīcijām un reģionālās kultūras mantojumu". Jāpiebilst, ka dzīvnieku aizsardzības nodrošināšanas centienu ietvaros Kopiena arī pievienojusies Eiropas Padomes pieņemtajai Eiropas konvencijai par dzīvnieku aizsardzību starptautiskajos pārvadājumos. Kopiena šai konvencijai pievienojās ar Padomes 2004. gada 21. jūnija Lēmumu 2004/544/EK attiecībā uz Eiropas Konvencijas par dzīvnieku aizsardzību starptautiskajā transportā parakstīšanu (pārskatīts) (OV L 241, 21. lpp.).

7 — Wilkins, D. B. (red.), *Animal Welfare in Europe. European Legislation and Concerns*, Kluwer Law International, Londona, Hāga, Bostona, 1997, 4. lpp., norādīts, ka dzīvu dzīvnieku pārvadāšana no vienas dalībvalsts uz citu ietekmē slimību izplatīšanos Kopienā.

tādējādi netieši tiek aizsargāta to personu veselība, kas patērēs šādu dzīvnieku gaļu. Pēdējos gados attiecībā uz dzīvnieku aizsardzības jomu Kopienā norit plašas publiskas diskusijas [8], un, pamatojoties tām, Komisija ir izstrādājusi rīcības plānu dzīvnieku aizsardzības un labturības nodrošināšanai, kurā ietvertas pamatnostādnes paredzamā tiesiskā regulējuma izstrādāšanai šajā jomā [9]. Tātad Komisija pastāvīgi gādā, lai dzīvnieku aizsardzība tiktu arvien uzlabota [10].

32. Ar šo prasību Komisija lūdz Tiesu atzīt, ka Grieķijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai ir uzlikti saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem par dzīvnieku aizsardzību pārvadāšanas laikā un par dzīvnieku aizsardzību nokaušanas brīdī, precīzāk, saskaņā ar Direktīvu 91/628, Regulu Nr. 1/2005 un Direktīvu 93/119. Šajā sakarā Komisija sūdzas nevis par Kopienas direktīvu netransponēšanu noteiktajā termiņā vai nepareizu transponēšanu, bet gan par minētajos tiesību aktos noteikto pienākumu praktisku neizpildi. No Tiesas pastāvīgas judikatūras izriet, ka, pat ja piemērojamais valsts tiesiskais regulējums pats par sevi ir saderīgs ar Kopienu tiesībām, pienākumu neizpilde var rasties no administratīvās prakses [11]. Šādā gadījumā Komisijai jāpierāda, ka šāda administratīva prakse ir zināmā mērā pastāvīga un vispārīga [12]. Ja Komisija iesniedz pietiekamus pierādījumus, kas liecina, ka dalībvalsts iestādes ir izvērsušas atkārtotu un ilgstošu praksi, kas ir pretēja Kopienu tiesībām, šai dalībvalstij pēc būtības un detalizēti ir jāapstrīd iesniegtie dati un no tiem izrietošās sekas [13].

8 — Šajā sakarā jāpiebilst, ka šīs publiskās diskusijas ietvaros daudz runāts ne tikai par dzīvnieku aizsardzību, bet arī par "dzīvnieku tiesībām". Tā, piemēram, skat. Brooman, S., Legge, D., Animal transportation, *New Law Journal Practitioner*, Nr. 6706/1995, 1131. lpp.

9 — Skat. Komisijas paziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei par Kopienas rīcības plānu dzīvnieku aizsardzībai un labturībai 2006.–2010. gadā (COM(2006) 13, galīgā redakcija). Starp galvenajiem darbības virzieniem rīcības plānā arvien vairāk uzsvērtas dzīvnieku aizsardzības un labturības jomā pastāvošās minimālās prasības, taču pausts atbalsts arī starptautiskajām iniciatīvām, kas vērstas uz izpratnes uzlabošanu un lielākas vienprātības veidošanu ar dzīvnieku labturību saistītajos jautājumos.

10 — Šajā sakarā juridiskajā doktrīnā, piemēram, Marguenaud, J. P., Arrêt 'Danske Svineproducenter': la protection communautaire des animaux transportés, *Journal de droit européen*, Nr. 151/2008, 206. lpp. Tāpat arī Nentwich, M., Die Bedeutung des EG-Rechts für den Tierschutz, izdevumā Harrer, F., Graf, G. (red.) *Tierschutz und Recht*, Orac, Vīne, 1994, 87. lpp., norāda, ka Kopiena ir ļoti aktīva dzīvnieku aizsardzības jomā, kurā pieņemtas arī dažādas tiesību normas. Caspar, J., *Zur Stellung des Tieres im Gemeinschaftsrecht*, Nomos, Bāden-Bādene, 2001, 89. lpp., min, ka Kopienu tiesības regulē būtiskus dzīvnieku aizsardzības jomas jautājumus. Bowles, D., Fisher, C., Trade Liberalisation in Agriculture: The Likely Implications for European Farm Animal Welfare, izdevumā Bilal, S., Pezaros, P. (red.), *Negotiating the Future of Agricultural Policies: Agricultural Trade and the Millenium WTO Round*, Kluwer Law International, Hāga, 2000, 202. lpp., uzsver, ka Eiropas Savienības dzīvnieku aizsardzības tiesību prasības parasti ir augstākas nekā attiecīgās prasības konkurējošajās valstīs.

11 — Skat., piemēram, 2004. gada 29. aprīļa spriedumu lietā C-387/99 Komisija/Vācija (*Recueil*, I-3751. lpp., 42. punkts), 2005. gada 26. aprīļa spriedumu lietā C-494/01 Komisija/Īrija (Krājums, I-3331. lpp., 28. punkts), 2005. gada 12. maija spriedumu lietā C-278/03 Komisija/Itālija (Krājums, I-3747. lpp., 13. punkts) un 2006. gada 27. aprīļa spriedumu lietā C-441/02 Komisija/Vācija (Krājums, I-3449. lpp., 47. punkts). Skat. arī, piemēram, šādu zinātnisko literatūru: Lenaerts, K., Arts, D., Maselis, I., Bray, R., *Procedural Law of the European Union*, 2. izdevums, Sweet & Maxwell, Londona, 2006, 132. lpp., 5-008. punkts; Karpenstein, P., Karpenstein, U. izdevumā Grabitz, E., Hilf, M., Nettesheim, M. (red.), *Das Recht der Europäischen Union*, Beck, Minhene, 2008, 226. panta komentārs, 25. punkts.

12 — Skat., piemēram, iepriekš 11. zemsvītras piezīmē minētos 2004. gada 29. aprīļa spriedumu lietā Komisija/Vācija, 42. punkts; 2005. gada 26. aprīļa spriedumu lietā Komisija/Īrija, 28. punkts, un 2006. gada 27. aprīļa spriedumu lietā Komisija/Vācija, 50. punkts; 2005. gada 12. maija spriedumu lietā C-287/03 Komisija/Beļģija (Krājums, I-3761. lpp., 29. punkts) un 2007. gada 26. aprīļa spriedumu lietā C-135/05 Komisija/Itālija (Krājums, I-3475. lpp., 21. punkts).

13 — Skat., piemēram, iepriekš 11. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā Komisija/Īrija, 46. un 47. punkts, un iepriekš 12. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā Komisija/Itālija, 32. punkts.

B — Ar dzīvnieku aizsardzību pārvadāšanas laikā saistīto prasības pamatu analīze

1) Ievada piezīme par pieņemamību

33. Attiecībā uz prasības pamatiem par dzīvnieku aizsardzību pārvadāšanas laikā Komisija atsaucas uz to pienākumu neizpildi, kas izriet no Direktīvas 91/628 un Regulas Nr. 1/2005, ar ko minētā direktīva aizstāta un atcelta no 2007. gada 5. janvāra [14]. Šajā sakarā jāuzsver, ka Regula Nr. 1/2005 aizstāja un atcēla Direktīvu 91/628 tikai pēc divu mēnešu termiņa beigām no brīža, kad dalībvalsts saņēmusi Komisijas argumentēto atzinumu; minētā termiņa laikā dalībvalstij jāizpilda savi pienākumi. Grieķijas Republika Komisijas argumentēto atzinumu saņēma 2006. gada 5. jūlijā, līdz ar to argumentētajā atzinumā norādītais divu mēnešu termiņš tās pienākumu izpildei beidzās 2006. gada 5. septembrī [15]. Regula Nr. 1/2005 stājās spēkā 2007. gada 5. janvārī, bet Komisija savu prasību cēla 2007. gada 11. septembrī.

34. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru jautājums, vai pastāv pienākumu neizpilde, izskatot atbilstoši EKL 226. pantam celtu prasību, ir jāizvērtē, ņemot vērā Kopienu tiesību normas, kas ir spēkā tā termiņa beigās, kuru Komisija ir noteikusi attiecīgajai dalībvalstij argumentētā atzinuma prasību izpildei [16].

35. Kaut arī prasības pieteikumā ietvertie prasījumi principā nedrīkst pārsniegt argumentētā atzinuma rezolutīvajā daļā un brīdinājuma vēstulē pārmesto pienākumu neizpildi, Komisija tomēr ir tiesīga prasīt, lai tiktu atzīta to valsts pienākumu neizpilde, kuri tika noteikti Kopienu tiesību akta sākotnējā redakcijā, kas vēlāk tika grozīta vai atcelta, un kuri ir saglabāti jaunajos noteikumos [17]. Turpretim prāvas priekšmetu nevar paplašināt attiecībā uz pienākumiem, kas izriet no jaunajiem

14 — Skat. Regulas Nr. 1/2005 33. pantu, kurā noteikts, ka Direktīva 91/628/EEK ir atcelta, sākot ar 2007. gada 5. janvāri, un norādes uz atcelto direktīvu tulko kā norādes uz Regulu Nr. 1/2005.

15 — Skat. Komisijas replikas raksta 6. punktu, kurā Komisija precīzi norāda, kad beidzies argumentētajā atzinumā noteiktais termiņš pienākumu izpildei. Replikas raksta 11. punktā Komisija turklāt skaidro, ka Komisijas prasības 39. punkts ietver nepareizu norādi, ka argumentētajā atzinumā noteiktais termiņš pienākumu izpildei beidzies 2006. gada novembrī.

16 — Skat. 1996. gada 10. septembra spriedumu lietā C-61/94 Komisija/Vācija (*Recueil*, I-3989. lpp., 42. punkts), 1999. gada 9. novembra spriedumu lietā C-365/97 Komisija/Itālija (*Recueil*, I-7773. lpp., 32. punkts), 2006. gada 5. oktobra spriedumu lietā C-377/03 Komisija/Beļģija (Krājums, I-9733. lpp., 33. punkts). Zinātniskajā literatūrā skat., piemēram, Lenaerts, K., Arts, D., Maselis, I., Bray, R., *Procedural Law of the European Union*, 2. izdevums, Sweet & Maxwell, Londona, 2006, 159. lpp., 5-052. punkts; Rideau, J., Picod, F., *Code des procédures juridictionnelles de l'Union européenne*, 2. izdevums, Litec, Parīze, 2002, 175. lpp.; Karpenstein, P., Karpenstein, U. izdevumā Grabitz, E., Hilf, M., Nettesheim, M. (red.), *Das Recht der Europäischen Union*, Beck, Minhene, 2008, 226. panta komentārs, 17. punkts.

17 — Skat. iepriekš 16. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā Komisija/Itālija, 36. punkts, 2003. gada 12. jūnija spriedumu lietā C-363/00 Komisija/Itālija (*Recueil*, I-5767. lpp., 22. punkts), iepriekš 16. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā Komisija/Beļģija, 34. punkts. Skat. arī manus 2008. gada 11. jūnija secinājumus lietā C-275/07 Komisija/Itālija (2009. gada 19. marta spriedums, Krājums, I-2005. lpp., 73. punkts). Zinātniskajā literatūrā skat., piemēram, Lenaerts, K., Arts, D., Maselis, I., Bray, R., *Procedural Law of the European Union*, 2. izdevums, Sweet & Maxwell, Londona, 2006, 158. lpp., 5-048. punkts.

noteikumiem, kuri nav ekvivalenti attiecīgā akta sākotnējai redakcijai, pretējā gadījumā tas var veidot būtisku pienākumu neizpildes procedūras formas prasību pārkāpumu [18].

36. Tātad no judikatūras izriet, ka attiecībā uz prasībām, kas celtas, pamatojoties uz nesen spēkā stājušos tiesību aktu, prasības pamatu pieņemamības vērtējuma kritērijs nav vis formāls, bet gan materiāltiesisks. Ja jaunais tiesību akts, kas stājies spēkā pēc argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigām un pirms prasības iesniegšanas, ietver tādus pašus materiāltiesiskos pienākumus kā tiesību akts, kuru jaunais ir nesen aizstājis, ar jauno tiesību aktu pamatotās prasības motīvi ir pieņemami ar nosacījumu, ka no jaunā tiesību akta dalībvalstij izriet tādi paši pienākumi kā no iepriekš spēkā esošā tiesību akta. Tādēļ šajā lietā jāpārliecinās, vai no Direktīvas 91/628 noteikumiem izrietošie pienākumi, uz kuriem Komisija norāda savā prasībā, ir tādi paši, kā paredzēts Regulas Nr. 1/2005 noteikumos. Šo secinājumu skaidrības labad, vērtējot katru no prasības pamatiem, es analizēšu, vai Komisijas atsauces uz atsevišķiem Regulas Nr. 1/2005 noteikumiem ir pieņemamas.

18 — Skat. iepriekš 17. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā Komisija/Itālija, 22. punkts, iepriekš 16. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā Komisija/Beļģija, 34. punkts. Skat. arī iepriekš 17. zemsvītras piezīmē minētos secinājumus lietā Komisija/Itālija, 73. punkts.

2) Pamats, kas saistīts ar pārvadātāju identificēšanu un atļaujām

a) Lietas dalībnieku argumenti

37. Pamatojoties uz faktiem, ko PVB konstatēja pārbaudēs uz vietas Nr. 7273/2004 un Nr. 8042/2006, *Komisija* uzskata, ka Grieķijas valdība nav veikusi nepieciešamos pasākumus, lai gādātu, ka visiem pārvadātājiem ir pienācīga atļauja dzīvnieku pārvadāšanai un tie ir pienācīgi reģistrēti, lai ļautu kompetentai iestādei ātri identificēt, vai konkrētais pārvadātājs atbilst dzīvnieku aizsardzības prasībām to pārvadāšanas laikā. Komisija apgalvo, ka tādējādi Grieķijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai ir uzlikti saskaņā ar Direktīvas 91/628 5. panta A daļas 1. punkta a) apakšpunkta i) un ii) daļu, 5. panta A daļas 2. punkta b) apakšpunktu, kā arī Regulas Nr. 1/2005 6. panta 1. punktu un 13. panta 3. un 4. punktu.

38. Komisija uzsver, ka, veicot pārbaudi uz vietas Nr. 7273/2004 (pārbaudes uz vietas ziņojuma 5.3. un 6.3. punkts), PVB inspektori konstatēja, ka atsevišķiem pārvadātājiem nebija atļaujas vai arī viņiem izsniegtajām atļaujām bija beidzies derīguma termiņš. Veicot pārbaudi uz vietas Nr. 8042/2006 (pārbaudes uz vietas ziņojuma 5.3. un 6.3. punkts), tika konstatēts, ka, neskatoties uz atsevišķiem uzlabojumiem, tiesiskais regu-

lējums par atļaujām un par pārvadātāju identificēšanu netika pietiekamā līmenī ievērots. Komisija īpaši norāda, ka pārvadātāju saraksti gan pastāv, taču ne vienmēr tiek atjaunināti.

39. Savā iebildumu rakstā *Grieķijas valdība* paskaidro, ka tas, ka pārbaudes uz vietas Nr. 7273/2004 ietvaros identificēta viena nederīga atļauja, uzskatāms par atsevišķu gadījumu, kas vēl nepierāda no Kopienu tiesībām izrietošu pienākumu neizpildi; turklāt valsts kompetentās iestādes jau bija identificējušas minēto nederīgo atļauju. Grieķijas valdība turklāt uzsver, ka tā veikusi pasākumus, lai nodrošinātu atbilstību Kopienu tiesībām. Grieķijas valdība apgalvo, ka par PVB inspektoru ieteikumiem ir informējusi kompetentās iestādes attiecīgajos Grieķijas valdības departamentos, kā arī organizējusi seminārus pārvadātājiem un veterinārārstiem; tas Grieķijas valdības skatījumā apliecina, ka tās iestādes pastāvīgi gādājušas par Kopienu tiesību pareizu piemērošanu.

40. Šajā sakarā *Komisija* savā replikas rakstā norāda, ka šādu semināru organizēšana pavisam noteikti uzskatāma par pozitīvi vērtējamu pasākumu, taču tas nekādi nevarot aizstāt oficiālos pasākumus, ko attiecībā uz pārvadātāju atļaujām jāveic valsts kompetentajām iestādēm.

b) Pieņemamība

41. Attiecībā uz pamatu par pārvadātāju identificēšanu un atļaujām Komisija norāda uz Direktīvas 91/628 5. panta A daļas 1. punkta a) apakšpunkta i) un ii) daļu pārkāpumu. Savā prasībā Komisija min, ka Regulas Nr. 1/2005 6. panta 1. punkts un 13. panta 3. un 4. punkts ietver tādu pašu pienākumu. Tādēļ turpmākajā izklāstā es pārbaudīšu šī Komisijas argumenta patiesumu.

i) Pārvadātāju identificēšana

42. Direktīvas 91/628 5. panta A daļas 1. punkta a) apakšpunkta i) daļā noteikts, ka ikvienam pārvadātājam jābūt reģistrētam tādā veidā, kas ļauj kompetentai iestādei ātri identificēt tā personu, ja neievēro šīs direktīvas prasības. Komisijas ieskatā Regulas Nr. 1/2005 13. panta 3. un 4. punkts ir līdzvērtīgi minētajai normai. Regulas Nr. 1/2005 13. panta 3. punktā noteikts, ka kompetenta iestāde reģistrē atļaujas [19] tā, lai kompetentā iestāde varētu ātri identificēt pārvadātājus, it īpaši gadījumā, ja tie neievēro šajā regulā noteiktās prasības. Līdz ar to

19 — Turklāt Regulas Nr. 1/2005 13. panta 3. punktā vēl precīzāk noteikts, ka tas attiecas uz šīs regulas 10. panta 1. punktā vai 11. panta 1. punktā paredzētajām atļaujām. Šīs regulas 10. panta 1. punktā noteiktas prasības attiecībā uz pārvadātāja atļauju, bet 11. panta 1. punktā noteiktas prasības attiecībā uz pārvadātāju atļaujām tāliem pārvadājumiem.

uzskatu, ka var konstatēt, ka Regulas Nr. 1/2005 13. panta 3. punktā ietvertais pienākums ir tāds pats kā pienākums, kas ietverts Direktīvas 91/628 5. panta A daļas 1. punkta a) apakšpunkta i) daļā. Atbilstoši pienākumam, kas izriet no abām minētajām normām, jāuztur pārvadātāju reģistrs, kas ļauj ātri identificēt pārvadātāju, ja tas neievēro direktīvā vai regulā noteiktās prasības. Līdz ar to uzskatu, ka Komisijas prasībā ietvertā atsauce uz Regulas Nr. 1/2005 13. panta 3. punktu ir pieņemama.

43. Manuprāt, attiecībā uz Regulas Nr. 1/2005 13. panta 4. punktu jānonāk pie atšķirīga secinājuma. No minētās normas kompetentajai iestādei izriet pienākums atļaujas reģistrēt elektroniskā datubāzē [20]. Tas ir jauns pienākums, kas nav ietverts Direktīvā 91/628. Līdz ar to uzskatu, ka Komisijas prasībā ietvertā atsauce uz Regulas Nr. 1/2005 13. panta 4. punktu nav pieņemama.

20 — Regulas Nr. 1/2005 13. panta 4. punktā turklāt noteikts, ka pārvadātāja nosaukumu un atļaujas numuru dara publiski pieejamu uz atļaujas derīguma laiku; pieeju pārējiem pārvadātāju atļauju datiem dalībvalstis nodrošina, ievērojot Kopienu un/vai valsts noteikumus attiecībā uz privātās dzīves neaizskaramību; datubāzē ietver arī lēmumus, par kuriem tiek paziņots saskaņā ar 26. panta 4. punkta c) apakšpunktu un 26. panta 6. punktu.

ii) Pārvadātāju atļaujas

44. No Direktīvas 91/628 5. panta A daļas 1. punkta a) apakšpunkta ii) daļas izriet, ka ikvienam pārvadātājam jābūt atļaujai, ko piešķīrusi reģistrācijas dalībvalsts kompetenta iestāde vai — attiecībā uz uzņēmumiem, kas reģistrēti trešā valstī — Savienības dalībvalsts kompetenta iestāde, pamatojoties uz transporta uzņēmuma atbildīgās personas apņemšanos izpildīt Kopienā spēkā esošo veterināro tiesību aktu prasības. Komisija uzskata, ka Regulas Nr. 1/2005 6. panta 1. punkts ir līdzvērtīgs minētajiem noteikumiem, jo no tā izriet, ka par pārvadātāju drīkst būt tikai personas, kam ir kompetentas iestādes Regulas Nr. 1/2005 10. panta 1. punktā vai — tālu pārvadājumu gadījumā — 11. panta 1. punktā noteiktajā kārtībā izdotas atļaujas un kuru atļaujas kopija, pārvadājot dzīvniekus, ir pastāvīgi pieejama kompetentai iestādei.

45. No abām minētajām normām — no Direktīvas 91/628 5. panta A daļas 1. punkta a) apakšpunkta ii) daļas un Regulas Nr. 1/2005

6. panta 1. punkta — nepārprotami izriet pienākums, ka ikviena pārvadātāja rīcībā jābūt kompetentas iestādes izdotai atļaujai. Jāņem gan vērā, ka papildus 6. panta 1. punktā ietvertajai prasībai, ka ikviena pārvadātāja rīcībā jābūt atļaujai, Regulā Nr. 1/2005 paredzēts, ka šāda atļauja izdodama atbilstoši šīs regulas 10. panta 1. daļas noteikumiem vai 11. panta 1. daļas noteikumiem. Regulas Nr. 1/2005 10. panta 1. punktā noteiktas prasības attiecībā uz pārvadātāju atļaujām [21], bet 11. panta 1. daļā noteiktas prasības attiecībā uz pārvadātāju atļaujām tāliem pārvadājumiem [22]. Jākonstatē, ka Direktīva 91/628 neietver līdzvērtīgas precīzas prasības attiecībā uz pārvadātāju atļaujām. Tā kā pienākumi, kas izriet no Regulas Nr. 1/2005, ir precīzāki nekā pienākumi, kas izriet no Direktīvas 91/628, manuprāt, Komisija savā prasībā nevar atsaukties uz Regulas Nr. 1/2005 6. panta 1. punktu. Līdz ar to Komisijas prasībā ietvertā atsauce uz Regulas Nr. 1/2005 6. panta 1. punktu nav pieņemama.

c) Juridiskais vērtējums

46. Saistībā ar pienākuma sniegt paskaidrojumus un pierādījumus procesuālo sadalījumu jānorāda, ka EKL 226. pantā noteiktajā procedūrā dalībvalsts pienākumu neizpildes esamība jāpierāda Komisijai [23]. Turpretī atbildētājas dalībvalsts kompetencē ir pēc būtības un detalizēti apstrīdēt iesniegtos datus un no tiem izrietošos secinājumus [24]. Lai pamatotu pamatu par pārvadātāju identificēšanu un atļaujām, Komisija atsaucas uz faktiem, ko PVB konstatējis pārbaudēs uz vietas Nr. 7273/2004 (pārbaudes uz vietas ziņojuma 5.3. un 6.3. punkts) un Nr. 8042/2006 (pārbaudes uz vietas ziņojuma 5.3. un 6.3. punkts); tādēļ jāpārbauda, vai fakti, ko PVB konstatējis abās minētajās pārbaudēs uz vietas un uz kuriem Komisija atsaucas savā prasībā, pierāda šī pamata pamatotību.

21 — Regulas Nr. 1/2005 10. panta 1. punktā noteikts, ka kompetenta iestāde piešķir pārvadātājiem atļaujas ar noteikumu, ka kandidāti atrodas vai — trešā valstī esošu kandidātu gadījumā — ir pārstāvēti tajā dalībvalstī, kurā tie lūdz atļauju; kandidāti ir apliecinājuši, ka to rīcībā ir pietiekams un piemērots skaits darbinieku, aprīkojuma un darba kārtību, lai tie varētu ievērot šo regulu, to skaitā pēc vajadzības — Labas prakses norādījumus; nedz kandidāti, nedz to pārstāvji nav izdarījuši smagus Kopienu tiesību aktu un/vai valsts tiesību aktu pārkāpumus dzīvnieku aizsardzības jomā trīs gadu laikā pirms pieteikuma dienas, izņemot, ja kandidāts kompetentai iestādei pierāda, ka ir veicis visus nepieciešamos pasākumus, lai novērstu turpmākus pārkāpumus.

22 — Regulas Nr. 1/2005 11. panta 1. punktā noteikts, ka kompetenta iestāde piešķir atļaujas pārvadātājiem, kas veic tālus pārvadājumus, ar noteikumu, ka tie atbilst 10. panta 1. punkta noteikumiem un ir iesnieguši derīgus autovadītāju un pavadoņu kvalifikācijas sertifikātus attiecībā uz visiem autovadītājiem un pavadoņiem, derīgus atbilstības sertifikātus attiecībā uz visiem tālajos pārvadājumos izmantojamiem autotransporta līdzekļiem, sīkas ziņas par procedūrām, kas ļauj pārvadātājiem izsekot un fiksēt to atbildībā esošo autotransporta līdzekļu kustību un sazināties ar attiecīgajiem autovadītājiem jebkurā brīdī tālo pārvadājumu laikā, kā arī avārijas plānus rīcībai neparedzētos gadījumos.

23 — Skat., piemēram, 1997. gada 23. oktobra spriedumu lietā C-157/94 Komisija/Nīderlande (*Recueil*, I-5699. lpp., 59. punkts), 2001. gada 15. marta spriedumu lietā C-147/00 Komisija/Francija (*Recueil*, I-2387. lpp., 27. punkts), iepriekš 11. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā Komisija/Īrija, 41. punkts; 2007. gada 18. jūlija spriedumu lietā C-490/04 Komisija/Vācija (Krājums, I-6095. lpp., 48. punkts) un 2008. gada 22. decembra spriedumu lietā C-189/07 Komisija/Spānija (82. punkts).
Zinātniskajā literatūrā attiecībā uz Komisijas pienākumu sniegt paskaidrojumus un pierādījumus skat., piemēram, Cremer, W. izdevumā Calliess, C., Ruffert, M. (red.), *EUV/EGV, Das Verfassungsrecht der Europäischen Union mit Europäischer Grundrechtecharta. Kommentar*, 3. izdevums, Beck, Minhene, 2007, 1991. lpp., 33. punkts, kur norādīts, ka prasība uzskatāma par pamatotu, ja Komisijas norādītie fakti ir precīzi un apliecina Kopienu tiesību pārkāpumu, kas piedēvējams atbildētājai dalibvalstij; pierādīt šo faktu esamību ir Komisijas ziņā. Eberhard, G., Riedl, E., izdevumā Mayer, H. (red.), *Kommentar zu EU- und EG-Vertrag*, Manz, Vīne, 2005, 226. panta komentārs, 76. punkts, norāda, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru attiecībā uz Kopienu tiesību pārkāpumiem pierādīšanas pienākums ir Komisijai.

24 — Šajā sakarā skat., piemēram, 1988. gada 22. septembra spriedumu lietā 272/86 Komisija/Grieķija (*Recueil*, 4875. lpp., 21. punkts), 2006. gada 18. jūlija spriedumu lietā C-119/04 Komisija/Itālija (Krājums, I-6885. lpp., 41. punkts), 2007. gada 14. jūnija spriedumu lietā C-82/06 Komisija/Itālija (Krājums, I-83. lpp., 35. punkts), skat. arī manus 2007. gada 13. decembra secinājumus lietā C-265/06 Komisija/Portugāle (2008. gada 10. aprīļa spriedums, Krājums, I-2245. lpp., 35. punkts).

i) Pārvadātāju identificēšana

47. No pārbaudes uz vietas Nr. 8042/2006 ziņojuma 5.3. punkta izriet, ka Grieķijas Lauku attīstības un pārtikas lietu ministrija kompetentajām vietējām iestādēm pieprasījusi tai nosūtīt sarakstu ar pārvadātājiem, kuriem ir atļauja [25]. Ziņojumā ir norādīts, ka visu pārvadātāju saraksts, kas pastāvēja pārskatīšanas procedūras brīdī, bija pieejams ministrijas līmenī. No ziņojuma izriet arī, ka saraksti bija pieejami visās kompetentajās vietējās iestādēs, kas tika apmeklētas.

48. Pārbaudes uz vietas Nr. 8042/2006 ziņojuma 5.3. punktā turklāt norādīts, ka Lauku attīstības un pārtikas lietu ministrijas pieprasītā informācija par transportlīdzekļu iekraušanas vietām nebija pieejama par visiem pārvadātājiem; Seres departamentā šīs informācijas nebija ne par vienu pārvadātāju, Kilkidas departamentā tā pastāvēja tikai par vienu trešdaļu pārvadātāju un Mesinijas departamentā šīs informācijas nebija ne par vienu no abiem galvenajiem liellopu importētājiem.

25 — No šī ziņojuma punkta izriet arī, ka Grieķijas Lauku attīstības un pārtikas lietu ministrija kompetentajām vietējām iestādēm pieprasījusi minētos sarakstus tai nosūtīt līdz 2005. gada 20. jūnijam. Pēc ziņojuma turpinājuma, kur minēts, ka šie saraksti bijuši pieejami, gan nevar noteikt, vai kompetentās vietējās iestādes minēto pienākumu izpildījušas.

49. Pārbaudes uz vietas Nr. 8042/2006 ziņojuma 6.3. punktā norādīts, ka Lauku attīstības un pārtikas lietu ministrijas ieteiktie pasākumi izpildīti ierobežotā apjomā un nepilnīgi. Pārvadātāju saraksti gan bija pieejami, bet ne vienmēr bija atjaunināti un neietvēra visu nepieciešamo informāciju, piemēram, par transportlīdzekļu iekraušanas vietām vai par atbildīgās personas rakstveida apņemšanos izpildīt Direktīvas 91/628 prasības.

50. Manuprāt, fakti, kas izriet no pārbaudes uz vietas Nr. 8042/2006 ziņojuma 5.3. un 6.3. punkta, vairāku iemeslu dēļ nav pietiekami, lai pierādītu, ka Grieķijas Republika pārkāpusi savu pienākumu nodrošināt iespēju ātri identificēt pārvadātājus.

51. Pirmkārt, no iepriekš izklāstītajiem faktiem izriet, ka pārvadātāju saraksti bijuši pieejami gan Lauku attīstības un pārtikas lietu ministrijas līmenī, gan visās kompetentajās vietējās iestādēs, ko apmeklēja PVB inspektori.

52. Otrkārt, attiecībā uz Komisijas apgalvojumiem, ka pārvadātāju saraksti neesot tikuši atjaunināti, jāpievērš uzmanība Grieķijas

valdības atbildes rakstā [26] un atbildē uz repliku [27] norādītajam, ka minētie apgalvojumi ir ļoti neprecīzi. Komisija balstās uz vispārējām frāzēm, kas minētas pārbaudes uz vietas Nr. 8042/2006 ziņojuma 6.3. punktā, piemēram, ka pārvadātāju saraksti "ne vienmēr tikuši atjaunināti" un "neietvēra visu nepieciešamo informāciju", taču precīzi nenorāda, cik no pārbaudītajiem sarakstiem nav atjaunināti [28].

53. Treškārt, attiecībā uz apgalvojumu, ka pārvadātāju saraksti nav pilnīgi, jo neietver informāciju par transportlīdzekļu iekraušanas vietām, jānorāda, ka pienākums sniegt šādu informāciju pārvadātāju reģistrācijas ietvaros neizriet no Direktīvas 91/628 un Regulas Nr. 1/2005. Transporta uzņēmuma atbildīgās personas rakstveida apņemšanās izpildīt Kopienā spēkā esošo veterināro tiesību aktu prasības saskaņā ar Direktīvas 91/628 5. panta A daļas 1. punkta a) apakšpunkta ii) daļu ir nepieciešama tikai tādēļ, lai izsniegtu atļauju, ko Savienības dalībvalsts kompetenta iestāde piešķir trešā valstī reģistrētiem uzņēmumiem; minētajā normā nav ietverts pienākums šādu rakstveida apliecinājumu pievienot pārvadātāju sarakstam. Arī Regulā Nr. 1/2005 nav atrodama speciāla norma par pienākumu nodrošināt informāciju par transportlīdzekļu iekraušanas vietām.

54. Ceturtkārt, kad Komisija apgalvo, ka Kopienu tiesību pārkāpums rodas no administratīvas prakses, tai jāpierāda, ka šāda administratīva prakse ir zināmā mērā konstanta un vispārīga [29]. Tātad Komisijai jāpierāda, ka dalībvalsts iestādes pieņēmušas atkārtotu un ilgstošu praksi, kas ir pretēja Kopienu tiesībām. Šajā lietā iesniegtie pierādījumi neliecina, ka šāda prakse bijusi atkārtota un ilgstoša; Komisijas iesniegtie pierādījumi attiecas faktiem, kas konstatēti tikai 2006. gadā, nevis ilgākā laika posmā, kura laikā izstrādājusies konstanta prakse.

55. Līdz ar to, manuprāt, pamata daļa, kas attiecas uz pārvadātāju identificēšanu un kuras ietvaros Komisija apgalvo, ka Grieķijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai ir uzlikti saskaņā ar Direktīvas 91/628 5. panta A daļas 1. punkta a) apakšpunkta i) daļu un

26 — Skat. 8. punktu Grieķijas valdības iebildumu rakstā Komisijas prasības pieteikumam.

27 — Skat. 8. punktu Grieķijas valdības atbildē uz repliku.

28 — Šajā sakarā jāpiemin, ka gadījumos, kad Tiesa ir konstatējusi Kopienu tiesību pienākumu neizpildi, kas konkrētā dalībvalstī pieļauta ar administratīvu praksi, Tiesa balstījusies uz ļoti konkrētiem datiem par praktisku gadījumu skaitu, kad nav ievēroti Kopienu tiesību aktu noteikumi; skat., piemēram, 2005. gada 6. oktobra spriedumu lietā C-502/03 Komisija/Grieķija (8. punkts) un 2007. gada 29. marta spriedumu lietā C-423/05 Komisija/Francija (Krājums, I-47. lpp., 12. punkts).

29 — Šajā sakarā skat. iepriekš 11. zemsvītras piezīmē minētos 2004. gada 29. aprīļa spriedumu lietā Komisija/Vācija, 42. punkts; spriedumu lietā Komisija/Īrija, 28. punkts, un 2006. gada 27. aprīļa spriedumu lietā Komisija/Vācija, 50. punkts, un iepriekš 12. zemsvītras piezīmē minētos spriedumus lietā Komisija/Beļģija, 29. punkts, un lietā Komisija/Itālija, 21. punkts.

Regulas Nr. 1/2005 13. panta 3. punktu, jānoraida kā nepamatota.

ii) Pārvadātāju atļaujas

56. No pārbaudes uz vietas Nr. 7273/2004 ziņojuma 5.3. punkta izriet, ka 2004. gadā kompetentās iestādes atklājušas pārvadātājus bez atļaujām vai ar atļaujām, kurām beidzies derīguma termiņš. No pārbaudes uz vietas Nr. 7273/2004 ziņojuma 6.3. punkta izriet, ka, nodrošinot, ka pārvadātāju rīcībā ir derīgas atļaujas, panākti zināmi uzlabojumi, taču pretēji sākotnēji paredzētajam nav pieņemti normatīvie akti, kas šo sistēmu uzlabotu. Minētajā ziņojuma punktā turklāt norādīts, ka prasība uzraudzīt tālo pārvadājumu transportlīdzekļu brauciena laiku nav ievērota trijos no četriem pārbaudītajiem departamentiem.

57. No pārbaudes uz vietas Nr. 8042/2006 ziņojuma 5.3. punkta izriet, ka ar mērķi uzlabot atļauju sistēmu Grieķijas Lauku attīstības un pārtikas lietu ministrija kompetentajām vietējām iestādēm pieprasījusi visiem pārvadātājiem rakstveidā paziņot, ka viņi ir atbildīgi par savu atļauju atjaunošanu, ka lūgums atjaunot atļauju iesniedzams vienu mēnesi pirms viņu rīcībā esošās atļaujas derīguma termiņa beigām un ka viņiem ir pienākums ministrijai ziņot visas izmaiņas datos par transportlīdzekļu vadītājiem vai par transportlīdzekļiem. Ziņojumā minēts, ka 49 no 54 kompetentajām vietējām iestādēm atbildējušas, ka pārvadātāji tikuši informēti par viņu pienākumiem; tāpat paziņojumus izsūtījušas kompetentās iestādes visos departamentos, kurus apmeklēja PVB inspektori. No minētā pārbaudes uz vietas ziņojuma punkta turklāt izriet, ka Lakonijas departamentā katram pārvadātājam, kura rīcībā esošajai atļaujai beidzies derīguma termiņš, nosūtīts vispārīgs atgādinājums atjaunot atļaujas derīgumu; atgādinājumi nav sūtīti konkrētiem pārvadātājiem.

58. Pārbaudes uz vietas Nr. 8042/2006 ziņojuma 5.3. punktā turklāt norādīts, ka Grieķijas Lauku attīstības un pārtikas lietu ministrija nebija informēta ne par vienu pārkāpumu attiecībā uz pārvadātāju atļaujām. Lakonijas departamentā viena atļauja pārvadātājam izsniegta, neskatoties uz to, ka tas nebija iesniedzis Direktīvas 91/628 5. panta A daļas 1. punkta a) apakšpunkta ii) daļā paredzēto rakstveida apliecinājumu; kompetento vietējo iestāžu pārstāvji norādījuši, ka atsevišķu trešās valstīs reģistrēto pārvadātāju rīcībā bija nederīgas atļaujas, bet tās nebija izsniegušas Grieķijas kompetentās iestādes.

59. No pārbaudes uz vietas Nr. 8042/2006 ziņojuma 6.3. punkta izriet, ka Grieķijas Lauku attīstības un pārtikas lietu ministrijas ieteiktie pasākumi īstenoti ierobežotā apjomā un nepilnīgi. Minētajā punktā turklāt norādīts, ka ministrija nav gādājusi par to, lai trešās valstīs reģistrētiem pārvadātājiem būtu derīgas atļaujas Direktīvas 91/628 5. panta A daļas 1. punkta a) apakšpunkta ii) daļas izpratnē.

60. Manuprāt, iepriekš minētie fakti nepierāda Komisijas apgalvojumu, ka Grieķijas Republika nav izpildījusi pienākumus attiecībā uz pārvadātāju atļaujām, kas tai ir uzlikti saskaņā ar Direktīvas 91/628 5. panta A daļas 1. punkta a) apakšpunkta ii) daļu.

61. Pārbaudes uz vietas Nr. 7273/2004 ziņojuma 5.3. punktā skaidri norādīts, ka kompetentās iestādes atklājušas pārvadātājus, kuru rīcībā nebija atļauju vai kuru atļauju derīguma termiņš bija beidzies, taču nav minēts ne tas, cik pārvadātāji pārbaudīti, izņemot departamentu nosaukumus un skaitu, ne tas, cik pārvadātājiem no tiem, kas pārbaudīti, atļaujas nebija vai to derīguma termiņš bija beidzies. Taisnība, ka Komisija savā prasībā šajā sakarā norāda, ka tas nebija vis, kā apgalvo Grieķijas valdība, "atsevišķs gadījums" [30], bet gan "ievērojams individuālu gadījumu skaits" [31]; Komisija tomēr nenorāda, cik šādu gadījumu konstatēts, vai drīzāk to, kādai procentuālai daļai no pārbaudītajiem pārvadātājiem nebija atļaujas vai atļaujas derīguma termiņš bija beidzies. Manuprāt, arī minētā pārbaudes uz vietas ziņojuma 6.3. punktā ietvertās norādes ir pārāk vispārīgas, lai uz to pamata varētu pierādīt Komisijas apgalvojumus; turklāt arī pārbaudes uz vietas Nr. 8042/2006 ziņojumā nav norādīts, cik pārvadātāju rīcībā nebija derīgu atļauju vai kuru atļauju derīguma termiņš bija beidzies. Gluži pretēji, Grieķijas Lauku attīstības un pārtikas lietu ministrija nebija informēta ne par vienu pārkāpumu attiecībā uz pārvadātāju atļaujām un pārbaudes uz vietas Nr. 8042/2006 ziņojumā minēti tikai atsevišķi pārkāpumi.

62. Manuprāt, minētie konstatētie fakti nekādi nepierāda tādas administratīvas prakses pastāvēšanu, kas ir zināmā mērā konstanta un vispārīga un ar kuru Grieķijas iestādes pārkāpušas ar Kopienu tiesībām uzliktos pienākumus.

63. Līdz ar to, manuprāt, pamata daļa, kas attiecas uz pārvadātāju atļaujām un kuras ietvaros Komisija apgalvo, ka Grieķijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai ir uzlikti saskaņā ar Direktīvas 91/628 5. panta A daļas 1. punkta a) apakšpunkta ii) daļu, ir jānoraida kā nepamatota.

d) Analīzes rezultāts

64. Manuprāt, pamats, kas attiecas uz pārvadātāju identificēšanu un atļaujām un kura ietvaros Komisija apgalvo, ka Grieķijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai ir uzlikti saskaņā ar Direktīvas 91/628 5. panta A daļas 1. punkta a) apakšpunkta i) un ii) daļu un Regulas Nr. 1/2005 13. panta 3. punktu, jānoraida kā nepamatots.

30 — Skat. 7. punktu Grieķijas valdības iebildumu rakstā uz Komisijas prasības pieteikumu.

31 — Skat. Komisijas prasības pieteikuma 43. punktu.

3) Pamats, kas saistīts ar maršruta plānu pārbaudi

a) Lietas dalībnieku argumenti

65. *Komisija* iebilst, ka Grieķijas Republika nav veikusi nepieciešamos pasākumus, lai gādātu, ka attiecīgās iestādes veic obligātās dzīvnieku pārvadājumu maršruta plānu pārbaudes. Komisija apgalvo, ka Grieķijas Republika tādējādi nav izpildījusi pienākumus, kas tai ir uzlikti saskaņā ar Direktīvas 91/628 5. panta A daļas 2. punkta b) apakšpunktu, 5. panta A daļas 2. punkta d) apakšpunkta i) daļas pirmo ievilkumu, 8. panta pirmās daļas b) un d) punktu un 9. pantu. Komisija turklāt apgalvo, ka nav izpildīti pienākumi, kas uzlikti ar Regulas Nr. 1/2005 5. panta 4. punktu un 15. panta 1. punktu.

66. Komisija norāda, ka, veicot pārbaudes uz vietas Nr. 9002/2003 (ziņojuma 5.4.2. punkts), Nr. 7273/2004 (ziņojuma 5.3. punkts un 6.4. punkts) un Nr. 8042/2006 (ziņojuma 5.4.2. punkts un 6.4. punkts), PVB inspektori konstatējuši pārkāpumus atsevišķos maršruta plānos. Pārkāpumus radīja pārāk ilgs pārvadājumu laiks, kas deklarēts lielākajā daļā pārbaudīto maršruta plānu attiecībā uz dzīvniekiem, kas pārvadāti no citām dalībvalstīm uz nokaušanu Grieķijas Republikā.

67. *Grieķijas valdība* norāda, ka tā 2003. gadā ar administratīvu cirkulāru ieviesusi pienācīgu sistēmu maršruta plānos ietvertās informācijas pārbaudei. Grieķijas valdība turklāt norāda, ka, ja šādus maršruta plānus izsniegušas citu dalībvalstu kompetentās iestādes, Grieķijas iestādes nevar pārbaudīt tajos ietverto informāciju un kritērijus, ko ņēmušas vērā citu dalībvalstu kompetentās iestādes. Grieķijas valdības skatījumā Grieķijas kompetentās iestādes var pārbaudīt tikai šādu maršruta plānu izpildi.

68. *Komisija* iebilst pret minēto Grieķijas valdības izvirzīto argumentu, ka maršruta plānu pārbaudes ir paredzētas, lai nodrošinātu Direktīvā 91/628 ietverto prasību ievērošanu. Komisijas skatījumā pārbaudei nav jāaprobežojas tikai ar to, ka tiek pārbaudīts, vai maršruta plāns pastāv vai kāda informācija tajā ietverta; pārbaudei jāattiecas arī uz to, vai maršruta plāns atbilst Kopienu tiesībām par dzīvnieku aizsardzību pārvadāšanas laikā. Komisija norāda, ka to apliecinot arī Direktīvas 91/628 9. panta 1. punkts, kurā noteikti pasākumi, kas jāveic, ja pārvadāšanas laikā konstatē, ka šīs direktīvas noteikumi nav tikuši ievēroti. Līdz ar to Komisija uzskata, ka ir acīmredzams, ka vienīgi maršruta plānos ietvertās informācijas pārbaude nav pietiekama, lai izpildītu ar Direktīvu 91/628 uzliktos pienākumus. Attiecībā uz Grieķijas valdības apgalvojumu, ka tā 2003. gadā ar administratīvu cirkulāru ieviesusi pienācīgu sistēmu maršruta plānos ietvertās informācijas pārbaudei, Komisija iebilst, ka, veicot

konkrētu gadījumu pārbaudes, PVB konstatēja, ka minētās pārbaudes nav pienācīgi īstenotas.

b) Pieņemamība

69. Attiecībā uz pamatu par maršruta plānu pārbaudi Komisija apgalvo, ka nav izpildīti pienākumi, kas uzlikti ar Direktīvas 91/628 5. panta A daļas 2. punkta b) apakšpunktu, 5. panta A daļas 2. punkta d) apakšpunkta i) daļas pirmo ievilkumu, 8. panta pirmās daļas b) un d) punktu un 9. pantu. Komisija turklāt apgalvo, ka pārkāpts Regulas Nr. 1/2005 5. panta 4. punkts un 15. panta 1. punkts, kas ir tādi paši kā iepriekš minētie Direktīvas 91/628 noteikumi.

70. Direktīvas 91/628 5. panta A daļas 2. punkta b) apakšpunktā noteikts, ka dalībvalstis nodrošina, ka ikviens pārvadātājs attiecībā uz dzīvniekiem, kurus paredzēts tirgot starp dalībvalstīm vai arī eksportēt uz trešām valstīm, kā arī gadījumos, kad brauciena laiks pārsniedz astoņas stundas, sagatavo maršruta plānu, kuru brauciena laikā pievieno veselības sertifikātam, kā arī norāda paredzētās pieturvietas un pārvietošanas punktus. Maršruta plānu sagatavo atbilstoši pielikuma VIII nodaļai, kurā precīzi noteikts maršruta plāna saturs: tajā jāietver ziņas par pārvadātāju, transportlīdzekli, dzīvnieku sugu un skaitu, izbraukšanas vietu un galamērķi, brauciena maršrutu un laiku, veterinārā sertifikāta vai pavaddokumenta numurs, veterinārārsta zīmogs izbraukšanas vietā, kompetentās iestādes zīmogs sākumpunktā, izbraukšanas diena un laiks, brauciena laikā atbildīgās personas vārds un paraksts, kā arī ziņas par pieturvietām un pārvietošanas punktiem. Direktīvas 91/628 5. panta A daļas 2. punkta d) apakšpunkta i) daļas pirmajā ievilkumā noteikts, ka dalībvalstis nodrošina, ka ikviens pārvadātājs gādā par to, lai maršruta plāna oriģināleksemplārs būtu pienācīgi noformēts un lai to būtu izpildījusi atbilstoša persona atbilstošā laikā.

71. Komisija uzskata, ka Regulas Nr. 1/2005 5. panta 4. punkts ir pielīdzināms Direktīvas 91/628 noteikumiem, kuri ietver pārvadātāja pienākumu sagatavot maršruta plānu. Minētajā punktā noteikts, ka tālos pārvadājumos starp dalībvalstīm, kā arī starp dalībvalstīm un trešām valstīm zirgu dzimtas dzīvnieku, kas nav reģistrēti zirgu dzimtas dzīvnieki, un liellopu, aitu, kazu un cūku sugas mājdzīvnieku pārvadātāji un organizētāji ievēro noteikumus par pārvadājuma žurnālu, kā noteikts II pielikumā. Regulas Nr. 1/2005 II pielikuma otrajā daļā noteikts, ka pārvadājumu žurnālā jābūt šādām iedaļām: plānošana, izbraukšanas vieta, galamērķa vieta, pārvadātāja deklarācija un ziņojuma par novirzi paraugs. Regulas Nr. 1/2005 II pielikums sīkāk regulē pārvadājumu žurnāla saturu katrā no minētajām iedaļām.

72. Tādējādi atbilstoši Direktīvas 91/628 noteikumiem pārvadātājam jāsagatavo *maršruta plāns*, bet atbilstoši Regulas Nr. 1/2005

noteikumiem pārvadātājam jāsagatavo *pārvadājumu žurnāls*. Abus salīdzinot, kļūst skaidrs, ka *pārvadājumu žurnāla* 1. iedaļa par plānošanu lielā mērā atbilst Direktīvā 91/628 paredzētajam maršruta plānam. Pārējās Regulā Nr. 1/2005 paredzētās pārvadājumu žurnāla iedaļas ietver precīzāku informāciju nekā Direktīvā 91/628 paredzētais maršruta plāns. Tādējādi, piemēram, pārvadājumu žurnāla 2. iedaļa, kas attiecas uz izbraukšanas vietu, ietver ziņas par turētāju izbraukšanas vietā; 3. iedaļa, kas attiecas uz galamērķa vietu, ietver ziņas par turētāju galamērķa vietā un valsts pilnvaroto veterinārārstu, kā arī par veiktajām pārbaudēm; 4. iedaļa ietver pārvadātāja sākotnējo deklarāciju; 5. iedaļa ietver ziņojuma par novirzi paraugu. No strikti formāla skatupunkta, protams, ir pareizi, ka pienākums sagatavot pārvadājumu žurnāla 1. iedaļu, kas attiecas uz plānošanu, atbilst pienākumam sagatavot maršruta plānu, taču jāņem vērā, ka pārvadājumu žurnāls ir vienots veselums un, sagatavojot tikai pārvadājumu žurnāla 1. iedaļu, pārvadātājs vēl neizpilda pienākumu, kas uzlikts ar Regulas Nr. 1/2005 5. panta 4. punktu, uz ko atsaucas Komisija. Līdz ar to es uzskatu, ka saistībā ar pamatu par maršruta plānu pārbaudi Komisijas atsauce uz Regulas Nr. 1/2005 5. panta 4. punktā paredzētā pienākuma neizpildi nav pieņemama.

73. Šī pamata ietvaros Komisija turklāt atsaucas uz Direktīvas 91/628 8. panta pirmās daļas b) un d) punktu. Tajos noteikts, ka dalībvalstis nodrošina, lai kompetentās iestādes pārbaudītu šīs direktīvas prasību izpildi, nediskriminējošā veidā pārbaudot transportlīdzekļus un dzīvniekus, kurus atved galamērķa vietā (b) apakšpunkts) un datus pavaddokumentos (d) apakšpunkts). Komisijas skatījumā minētajām normām pielīdzināms Regulas Nr. 1/2005 15. panta 1. punkts, kurā noteikts, ka kompetenta iestāde jebkura tāla pārvadājuma posmā veic attiecīgas pārbaudes izlases kārtībā vai attiecībā uz konkrētiem objektiem, lai pārbaudītu, vai paziņotie pārvadājuma laiki ir reāli un vai pārvadājums tiek veikts saskaņā ar šo regulu, un it īpaši vai ir ievēroti pārvadāšanas un atpūtas laikposmi atbilstīgi šīs regulas I pielikuma V nodaļā noteiktajiem ierobežojumiem.

74. Attiecībā uz pienākumu veikt pārbaudes var konstatēt, ka Regulas Nr. 1/2005 15. panta 1. punktā noteiktais pienākums neatbilst pilnībā Direktīvas 91/628 8. panta pirmās daļas b) un d) punktos noteiktajam pienākumam. Direktīvā 91/628 noteiktie pienākumi attiecas uz transportlīdzekļu, dzīvnieku un, vispārīgāk, pavaddokumentos ietverto ziņu pārbaudi, bet Regulā Nr. 1/2005 noteiktie pienākumi attiecas uz brauciena ilgumu, atpūtas laiku un vispārējām prasībām, ka braucienam jāatbilst šīs regulas noteikumiem. Turklāt Regulā Nr. 1/2005 paredzētais pienākums veikt pārbaudes attiecas tikai uz pārbaudēm tālos pārvadājumos, bet Direktīvas 91/628 8. panta pirmā daļa attiecas uz plašāku pārbaužu loku. Vēl viena atšķirība starp abām minētajām normām ir, ka, pamatojoties uz Regulas Nr. 1/2005 15. panta 1. punktu, kompetentā iestāde var *jebkurā* tāla pārvadājuma *posmā* veikt attiecīgas pārbaudes izlases kārtībā vai attiecībā uz

konkrētiem objektiem, bet Direktīvas 91/628 8. panta pirmās daļas b) punktā paredzētas tikai transportlīdzekļu un dzīvnieku pārbaudes *to atvešanas brīdī galamērķa vietā* [32]. Līdz ar to, manuprāt, Komisijas atsauce uz Regulas Nr. 1/2005 15. panta 1. punktu nav pieņemama.

kumus, lai dzīvniekus līdz jautājuma atrisināšanai novietotu piemērotā mītnē ar atbilstošu aprūpi; c) dzīvnieku nokaušanas pasākumus, lai dzīvniekiem neradītu nevajadzīgas ciešanas [33]. Direktīvas 91/628 9. panta pārējie punkti ietver noteikumus par sekām, kas rodas, ja par transportlīdzekli atbildīgā persona neievēro kompetentās iestādes norādījumus, un par valsts iestādēs pieejamām pārsūdzības iespējām.

c) Juridiskais vērtējums

75. Direktīvas 91/628 9. pants ietver noteikumus par to, kā jārīkojas, ja konstatēts, ka nav ievēroti direktīvas noteikumi. Minētā panta 1. punktā noteikts, ka, ja pārvadāšanas laikā konstatē, ka šīs direktīvas noteikumi netiek vai nav tikuši ievēroti, tad tās vietas kompetentā iestāde, kurā izdarīja tādu atzinumu, pieprasa personai, kura atbild par transportlīdzekli, veikt jebkuru darbību, ko kompetentā iestāde uzskata par vajadzīgu, lai nodrošinātu attiecīgo dzīvnieku labturību. Atkarībā no katra gadījuma apstākļiem tāda rīcība var ietvert: a) pasākumus, lai pabeigtu braucienu vai lai nosūtītu dzīvniekus uz to izbraukšanas vietu pa taisnāko maršrutu, ar noteikumu, ka tādas rīcības gaita neradīs dzīvniekiem nevajadzīgas ciešanas; b) pasā-

76. Lai pamatotu pamatu par maršruta plānu pārbaudi, Komisija, pirmkārt, atsaucas uz pārbaudes uz vietas Nr. 9002/2003 ziņojuma 5.4.2. punktu, kurš liecina, ka Grieķijas Republikas teritorijā veiktās pārvadāšanas laikā dzīvnieku pavaddokumentos nebija norādīts izbraukšanas laiks. Minētais punkts liecina arī par to, ka PVB inspektori konstatējuši pārkāpumus noteiktos dokumentos, ko valsts kompetentās iestādes jau bija pārbaudījušas. Proti, veselības sertifikātu un maršruta plānu kopijas, kas pavadīja dzīvniekus,

32 — Direktīvas 91/628 8. panta pirmās daļas a) punkts, bez šaubām, ietver pienākumu pārbaudīt transportlīdzekļus un dzīvniekus *sauszemes pārvadājumu laikā*, bet šī pamata ietvaros Komisija atsaucas tikai uz minētās direktīvas 8. panta pirmās daļas b) un d) punktiem. Skat. Komisijas prasības pieteikuma 49. punktu.

33 — Direktīvas 91/628 9. panta 1. punktā turklāt noteikts, ka tādu dzīvnieku liemeņu galapunktu un izmantošanu regulē Direktīvas 64/433/EEK [Padomes 1964. gada 26. jūnija Direktīva par veselības problēmām, kas ietekmē Kopienas iekšējo tirdzniecību ar svaigu gaļu (OV L 121, 2012. lpp.] noteikumi. Minētajā pantā turklāt noteikts, ka par visiem pasākumiem, kas veikti atbilstoši otrajam ievilkumam, kompetentā iestāde paziņo, izmantojot *Animo* tīklu, kārtībā — tajā skaitā attiecībā uz finansiālajiem aspektiem —, kas nosakāma atbilstoši 17. pantā noteiktajai procedūrai.

kas tika pārvesti uz nokaušanu Grieķijas Republikā no Spānijas, Francijas un Nīderlandes, nebija saskaņotas un tajās nebija pareizi norādītas svarīgas ziņas. Lielākajā daļā maršruta plānu norādītie braucienu laiki nebija saskaņoti un reāli. Maršruta plānā nebija norādīts atpūtas laiks (starp starppunkta vietu Itālijas dienvidos un galamērķa vietu Grieķijas Republikā).

77. Komisija atsaucas arī uz pārbaudes uz vietas Nr. 7273/2004 ziņojuma 5.4. punktu [34], kurš liecina, ka Grieķijas Lauku attīstības un pārtikas lietu ministrija visu departamentu kompetentajām iestādēm pieprasījusi iesniegt 2003. gada pārbaužu programmu; to iesnieguši tikai 6 no 54 departamentiem jeb 11,1 % departamentu. No minētā punkta izriet arī tas, ka Ftiotidas departamentā galamērķa vietā pārbaudīti 92 % un 83 % kravu attiecīgi 2003. gada otrajā un trešajā trimestrī. Kardicas departamentā pārbaudes veiktas izbraukšanas vietā; Larisas departamentā katru trimestri lopkautuvēs veiktas trīs līdz piecas pārbaudes bez iepriekšēja brīdinājuma, bet minētās pārbaudes neattiecās uz tāliem pārvadājumiem. Trikalas departamentā pārbaudes veiktas izkraušanas laikā pēc tāliem pārvadājumiem. Turklāt minētais punkts liecina, ka 2003. gadā valsts iestādes pārbaudījušas 6808 transportlīdzekļus un konstatējušas 3 pārkāpumus un 24 novirzes pavaddokumentos. Veicot pārbaudi uz vietas, PVB inspektori konstatēja vēl dažas papildu novirzes, ko valsts kompetentās iestādes nebija fiksējušas [35].

78. Pārbaudes uz vietas Nr. 7273/2004 ziņojuma 6.4. punktā minēts, ka lielākā daļa departamentu nav iesnieguši maršruta plānu pārbaužu programmu un pārbaudītajos departamentos neesot bijis saskaņotas kārtības, kādā nodrošinātas maršruta plānu pārbaudes [36].

79. Komisija turklāt atsaucas uz pārbaudes uz vietas Nr. 8042/2006 ziņojuma 5.4.2. un 6.4. punktu. No minētā ziņojuma 5.4.2. punkta izriet, ka Kilkidas departamentā valsts kompetentā iestāde norādījusi, ka nav veikta neviena maršruta plānu pārbaude. Mesinijas, Lakonijas, Tesprotijas un Īlijas departamentos valsts kompetentās iestādes, veicot pārbaudes, nav konstatējušas, ka maršruta plānos paredzēts pārāk ilgs braucienu laiks vai tajos vērojamas novirzes. Tesprotijas departamentā vietējās kompetentās iestādes maršruta plānu oriģinālos eksemplārus paturējušas sev, nevis atdevušas pārvadātājiem, kam tie bija jāiesniedz atpakaļ izbraukšanas

34 — Komisija savā prasības pieteikumā tieši neatsaucas uz minēto punktu pārbaudes uz vietas Nr. 7273/2004 ziņojumā, bet es citēju tā saturu tādēļ, ka tas ir nozīmīgs šī pamata ietvaros.

35 — Piemēram, Larisas departamentā vairākos maršruta plānos bija norādīti pārāk ilgi brauciena laiki un Ftiotidas departamentā maršruta plānos nebija ietvertas būtiskas ziņas.

36 — Komisija turklāt atsaucas uz pārbaudes uz vietas Nr. 7273/2004 ziņojuma 5.3. punktu, no kura izriet, ka maršruta plānu pārbaudes veiktas tikai vienā no četriem pārbaudītajiem departamentiem: Ftiotidas departamentā. Tas, ko apgalvo Komisija, tomēr neizriet no ziņojuma minētā punkta, proti, no fakta, ka maršruta plānu pārbaude veikta tikai minētajā departamentā; tur gan minēts, ka Ftiotidas departamentā pārbaudīta pārvadātāju liecību atbilstība viņu parastajiem maršrutiem.

vietas kompetentajām iestādēm. Patras departamentā valsts kompetentās iestādes maršruta plānus pārbaudījušas tikai līdz nonākšanai ostā, neaptverot atlikušo brauciena daļu līdz galamērķa vietai; līdz ar to valsts kompetentās iestādes nav atklājušas, ka, ar vairākiem transportlīdzekļiem šķērsojot jūru uz Lesbas salu un Hijas salu, brauciena laiks pārsniedzis atļauto. Pārbaudes uz vietas Nr. 8042/2006 ziņojuma 6.4. punktā norādīts, ka arī vietējās kompetentās iestādes, kas izstrādājušas maršruta plānu pārbaužu programmu, nav sasniegušas izvirzītos mērķus, jo visā visumā aprobežojušās ar pārbaužu veikšanu lopkautuvēs, turklāt bieži veikušas pārbaudes, kas nav bijušas īpaši noderīgas.

80. No tiesību normām, uz kurām Komisija atsaucas šī pamata ietvaros, izriet, ka Komisija apgalvo, ka Grieķijas Republika nav izpildījusi piecus pienākumus:

— pienākumu nodrošināt, lai ikviens pārvadātājs būtu sagatavojis maršruta plānu (Direktīvas 91/628 5. panta A daļas 2. punkta b) apakšpunkts);

— pienākumu nodrošināt, lai ikviena pārvadātāja maršruta plāns būtu pienācīgi sagatavots (Direktīvas 91/628 5. panta A daļas 2. punkta d) apakšpunkta i) daļas pirmais ievilkums);

— pienākumu pārbaudīt transportlīdzekļus un dzīvniekus, kad tie nonāk galamērķa vietā (Direktīvas 91/628 8. panta pirmās daļas b) punkts);

— pienākumu pārbaudīt pavaddokumentos ietvertās ziņas (Direktīvas 91/628 8. panta pirmās daļas d) punkts);

— pienākumu pārkāpumu gadījumā veikt attiecīgus pasākumus (Direktīvas 91/628 9. pants).

81. Manuprāt, pamatojoties uz Komisijas iesniegtajiem pierādījumiem, nevar konstatēt, ka Grieķijas Republika nebūtu izpildījusi tai uzlikto pienākumu nodrošināt, lai ikviens pārvadātājs būtu sagatavojis maršruta plānu (Direktīvas 91/628 5. panta A daļas 2. punkta b) apakšpunkts). Neviens ziņojums par pārbaudēm uz vietas neliecina, ka pārvadātājiem *nebūtu bijis* maršruta plānu. Līdz ar to, manuprāt, pamata daļa, kurā Komisija apgalvo, ka nav izpildīts pienākums, kas uzlikts ar Direktīvas 91/628 5. panta A daļas 2. punkta b) apakšpunktu, noraidāma kā nepamatota.

82. Pienākums nodrošināt, lai pārvadātāju maršruta plāni būtu pienācīgi sagatavoti (Direktīvas 91/628 5. panta A daļas

2. punkta d) apakšpunkta i) daļas pirmais ievilkums), ietver pienākumu nodrošināt, ka maršruta plānos ietvertas visas nepieciešamās ziņas un ka šīs ziņas ir pareizas un piemērotas (piemēram, braucienu ilgums nevar būt pārāk garš). Attiecībā uz šī pienākuma neizpildi Komisija, protams, ir iesniegusi pierādījumus, ka maršruta plānos konstatētas novirzes. Manuprāt, šie pierādījumi tomēr nav pietiekami precīzi, lai varētu pierādīt Grieķijas valdībai uzlikto pienākumu konstantu un vispārīgu neizpildi. Piemēram, PVB inspektori konstatēja, ka "atsevišķos dokumentos" pastāvēja novirzes, ka "lielākajā daļā maršruta plānu" braucienu ilgums nebija saskaņots un reāls un ka "vairākos pārvadājumos" brauciena ilgums bija garāks nekā atļautais. Nav šaubu, ka Grieķijas Republikā izmantotajos maršruta plānos pieļauti pārkāpumi, bet pēc Komisijas iesniegtajiem pierādījumiem nav skaidri nosakāms, kāda ir procentuālā daļa no pārbaudītajiem gadījumiem, kad konstatēts pārkāpums. Es uzskatu, ka Komisija nav sniegusi pietiekami precīzus datus, lai spētu pierādīt, ka nav izpildīts pienākums nodrošināt, lai maršruta plāni būtu pienācīgi sagatavoti. Līdz ar to, manuprāt, pamata daļa, kurā Komisija apgalvo, ka nav izpildīts pienākums, kas uzlikts ar Direktīvas 91/628 5. panta A daļas 2. punkta d) apakšpunkta i) daļas pirmo ievilkumu, noraidāma kā nepamatota.

83. Attiecībā uz pienākumu pārbaudīt transportlīdzekļus un dzīvniekus, kad tie nonāk galamērķa vietā (Direktīvas 91/628 8. panta pirmās daļas b) punkts), manuprāt, Komisija nav iesniegusi nekādus pierādījumus. Iepriekš minētajos ziņojumos vispār nav minēts, ka transportlīdzekļi nebūtu pārbaudīti *galamērķa vietā*. Gluži pretēji, attiecībā uz Ftiotidas departamentu pierādījumos [37] minēts, ka 2003. gada otrajā un trešajā trimestrī galamērķa vietā pārbaudīts attiecīgi 92 % un 83 % kravu. Līdz ar to pamata daļa, kurā Komisija apgalvo, ka nav izpildīts pienākums, kas uzlikts ar Direktīvas 91/628 8. panta pirmās daļas b) punktu, noraidāma kā nepamatota.

84. Manuprāt, nepamatota ir arī pamata daļa, kurā Komisija apgalvo, ka nav izpildīts pienākums pārbaudīt pavaddokumentos ietvertās ziņas (Direktīvas 91/628 8. panta pirmās daļas d) punkts). Lai arī valsts kompetentās iestādes 2003. gadā nav iesniegušas pārbaužu programmas, no pārbaudes uz vietas Nr. 7273/2004 ziņojuma 5.4. punkta izriet, ka departamentos, ko apmeklējuši PVB inspektori, šādas pārbaudes tomēr ir veiktas: piemēram, attiecībā uz 2003. gadu pieejamas skaidras ziņas, ka veiktas 6808 pārbaudes. Līdz ar to es uzskatu, ka pamata daļa, kurā Komisija apgalvo, ka nav izpildīts pienākums, kas uzlikts ar Direktīvas 91/628 8. panta pirmās daļas d) punktu, noraidāma kā nepamatota.

37 — Skat. šo secinājumu 77. punktu.

85. Attiecībā uz pienākumu pārkāpumu gadījumā veikt attiecīgus pasākumus (Direktīvas 91/628 9. pants) es uzskatu, ka Komisija nav iesniegusi pierādījumus, kas pamatotu šo pamata daļu. Lai konstatētu, ka nav izpildīts pienākums, kas uzlikts ar minēto pantu, nepieciešami pierādījumi, ka, konstatējot pārkāpumu, Grieķijas kompetentās iestādes nav pienācīgi rīkojušās. Komisija tomēr nav iesniegusi nevienu pierādījumu par to, cik gadījumos valsts kompetentās iestādes konstatējušas pārkāpumus un šajā sakarā nav veikušas pienācīgus pasākumus, un par to, kuros departamentos tas noticis. Līdz ar to es uzskatu, ka pamata daļa, kurā Komisija apgalvo, ka nav izpildīts pienākums, kas uzlikts ar Direktīvas 91/628 9. pantu, noraidāma kā nepamatota.

d) Analīzes rezultāts

86. Uzskatu, ka pamats par maršruta plānu pārbaudi, kura ietvaros Komisija apgalvo, ka nav izpildīti pienākumi, kas uzlikti ar Direktīvas 91/628 5. panta A daļas 2. punkta b) apakšpunktu, 5. panta A daļas 2. punkta d) apakšpunkta i) daļas pirmo ievilkumu, 8. panta pirmās daļas b) un d) punktiem un 9. pantu, noraidāms kā nepamatots.

4) Pamats, kas saistīts ar atpūtas vietu neesamību ostās

a) Lietas dalībnieku argumenti

87. *Komisija* iebilst, ka pārbaudes uz vietas Nr. 9211/2003 (ziņojuma 5.2.2. punkts) un Nr. 8042/2006 (5.4.2. punkts) liecina, ka Grieķijas Republika nav nodrošinājusi, lai ostās vai ostu tuvumā būtu iekārtotas atpūtas vietas, kurās dzīvniekiem paredzēta 12 stundu atpūta pēc to izkraušanas no kuģa, ja brauciena laiks jūrā sasniedzis 29 stundas. Šajā sakarā Komisija pamatojumā norāda, ka nav izpildīts pienākums, kas uzlikts ar Direktīvas 91/628 pielikuma VII nodaļas 48. punkta 7. apakšpunkta b) daļu [38], un pienākums, kas uzlikts ar Regulas Nr. 1/2005 I pielikuma V nodaļas 1.7. punkta b) apakšpunktu. Savos prasījumos Komisija tomēr lūdz atzīt tikai to, ka nav izpildīts pienākums, kas uzlikts ar Direktīvas 91/628 pielikuma VII nodaļas 48. punkta 7. apakšpunkta b) daļu.

88. Attiecībā uz vienu no ostām (Igumenica) Komisija konstatē, ka pastāv vietas, ko varētu iekārtot kā [dzīvnieku] atpūtas vietas, bet tās šādiem nolūkiem nav iespējams izmantot, jo kompetentās iestādes nav sniegušas attiecīgu atļauju. Komisijas skatījumā Grieķijas valdība atbildē uz argumentēto atzinumu gan norādījusi, ka veikusi nepieciešamos pasākumus,

38 — Attiecībā uz veidu, kā formulētas atsauces uz Direktīvas 91/628 pielikuma VII nodaļas 48. punkta 7. apakšpunkta b) daļu, skat. šo secinājumu 5. punktu.

lai nodrošinātu, ka minētajā ostā ir iekārtotas atpūtas vietas, taču Komisija uzskata, ka tā nav iesniegusi nevienu pierādījumu, kas pamatotu minēto apgalvojumu.

89. *Grieķijas valdība* uzskata, ka Komisija nav pieminējusi nevienu konkrētu gadījumu, kad brauciena laiks jūrā starp divām Kopienas ostām pārsniedzis 29 stundas. Grieķijas valdība norāda, ka Direktīvas 91/628 pielikuma VII nodaļas 48. punkta 7. apakšpunkta b) daļa dalībvalstīm neuzliek pienākumu nodrošināt atpūtas vietu iekārtošanu ostās; Grieķijas valdības skatījumā minētā norma uzliek pienākumu pārvadātājiem maršruta plānā, kas ietver braucienus jūrā, paredzēt pieturas pienācīgās atpūtas vietās. Grieķijas valdība turklāt norāda, ka praksē neesot tādu braucienu no kādas Grieķijas ostas uz kādu citu Kopienas ostu, kuru laiks pārsniegtu 29 stundas. Šajā sakarā Grieķijas valdība norāda, ka brauciena laiks no Bari [*Bari*] ostas Itālijā līdz Igumenicas ostai Grieķijā, kura ir Grieķijas galvenā tranzītosta, nepārsniedz 10 vai 11 stundas un brauciena laiks no Bari ostas līdz Patras ostai nepārsniedz 15 stundas.

90. *Komisija* savā replikā apstrīd Grieķijas valdības argumentus. Tā apgalvo, ka no Direktīvas 91/628 pielikuma VII nodaļas 48. punkta 7. apakšpunkta b) daļas teksta skaidri izriet, ka dalībvalstīm jānodrošina, lai ostās vai to tuvumā būtu iekārtotas atpūtas vietas. Komisija turklāt uzskata, ka Grieķijas valdība nepareizi apgalvo, ka neviens brauciens no jebkuras Grieķijas tranzīta ostas uz jebkuru citu Kopienas ostu nepārsniedz 29 stundas.

b) Pieņemamība

91. Attiecībā uz pamatu par atpūtas vietu neesamību Komisija apgalvo, ka nav izpildīti pienākumi, kas uzlikti ar Direktīvas 91/628 pielikuma VII nodaļas 48. punkta 7. apakšpunkta b) daļu un Regulas Nr. 1/2005 I pielikuma V nodaļas 1.7. punkta b) apakšpunktu. Es tomēr vēlos uzsvērt, ka Komisija uz abos minētajos tiesību aktos noteikto pienākumu neizpildi atsaucas tikai prasības pieteikuma pamatojumā, bet savos prasījumos Komisija apgalvo tikai to, ka nav izpildīti pienākumi, kas uzlikti ar Direktīvas 91/628 pielikuma VII nodaļas 48. punkta 7. apakšpunkta b) daļu, taču nemin tos pienākumus, kas uzlikti ar Regulas Nr. 1/2005 I pielikuma V nodaļas 1.7. punkta b) apakšpunktu.

92. Direktīvas 91/628 pielikuma VII nodaļas 48. punkta 7. apakšpunkta b) daļā noteikts, ka attiecībā uz jūras pārvadājumiem regulārā un tiešā satiksmē starp diviem Kopienas ģeogrāfiskiem punktiem ar transportlīdzekļiem, kas iekrauti kuģī, neizkraujot dzīvniekus, pēdē-

jiem jādod 12 stundu atpūta pēc izkraušanas galamērķa ostā vai tās tiešā tuvumā, ja vien brauciena laiks jūrā ir tāds, ka reisu var iekļaut vispārējā 2. līdz 4. punkta plānā.

93. Regulas Nr. 1/2005 I pielikuma V nodaļas 1.7. punkta b) apakšpunktā noteikts, ka attiecībā uz jūras pārvadājumiem regulārā un tiešā satiksmē starp diviem Kopienas ģeogrāfiskiem punktiem ar transportlīdzekļiem, kas iekrauti kuģī, neizkraujot dzīvniekus, pēdējiem jādod 12 stundu atpūta pēc izkraušanas galamērķa ostā vai tās tiešā tuvumā, ja vien pārvadājuma laiks jūrā ir tāds, ka reisu var iekļaut vispārējā shēmā no šīs nodaļas I pielikuma 1.2. līdz 1.4. punktam.

94. Abu minēto tiesību normu salīdzinājums ļauj konstatēt, ka abās nostiprināts viens un tas pats pienākums jūras pārvadājumos regulārā un tiešā satiksmē ar transportlīdzekļiem, kas iekrauti kuģī, neizkraujot dzīvniekus, ļaut dzīvniekiem atpūsties 12 stundas [39]. Līdz ar to Komisijas atsauce uz Regulas Nr. 1/2005 I pielikuma V nodaļas 1.7. punkta b) apakšpunktu principā varētu būt pieņemama. Tomēr savos prasījumos Komisija nav lūgusi atzīt to pienākumu neizpildi, kas uzlikti ar minēto Regulas Nr. 1/2005 pielikuma punktu. Komisija turklāt tiesas sēdē paskaidroja, ka Direktīvas 91/628 noteikumi esot pietiekami, lai šajā lietā konstatētu pienākumu neizpildi, un ka tā esot atsaukusies uz Regulas Nr. 1/2005 noteikumiem tikai tādēļ, lai pierādītu argumentu, ka Grieķijas Republikas pārkāpums bijis pastāvīgs. Līdz ar to šī pamata ietvaros es analizēšu tikai to, vai Grieķijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti ar Direktīvas 91/628 pielikuma VII nodaļas 48. punkta 7. apakšpunkta b) daļu.

39 — Šī zemsvītras piezīme attiecas tikai uz secinājumu tekstu slovēņu valodā.

c) Juridiskais vērtējums

95. Analizējot šo pamatu par atpūtas vietu neesamību ostās, vispirms jāizskaidro to pienākumu raksturs, kas dalībvalstīm ir uzlikti ar Direktīvas 91/628 pielikuma VII nodaļas 48. punkta 7. apakšpunkta b) daļu.

96. Pirmkārt, protams, minētajā normā nav skaidri norādīts, ka dalībvalstīm jānodrošina dzīvnieku atpūtas vietu iekārtošana ostās, taču, manuprāt, šis pienākums izriet no prasības, ka pēc dzīvnieku izkraušanas galamērķa ostā vai tās tuvumā dzīvniekiem jānodrošina 12 stundu ilga atpūta. Es uzskatu, ka nevar piekrist Grieķijas valdības argumentam, ka no minētās normas izriet pienākums tikai pārvadātājiem, proti, attie-

cīgo maršruta plānu ietvaros, tai skaitā attiecībā uz jūras pārvadājumiem, paredzēt pieturvietas atbilstoši iekārtotās atpūtas vietās. Ja brauciena laiku nevar iekļaut vispārējā brauciena laikā, kas noteikts Direktīvas 91/628 pielikuma VII nodaļas 2. līdz 4. punktā [40], brauciena ietvaros dzīvniekiem jāļauj atpūsties ostās, nevis citur.

97. Otrkārt, jāuzsver, ka Komisijas apgalvojums, ka atpūtas vietas nepieciešamas gadījumos, kad brauciena laiks pārsniedz 29 stundas, nav pareizs. No Direktīvas 91/628 pielikuma VII nodaļas 2. un 4. punkta izriet, ka maksimālie atļautie braucienu laiki ir dažādi un ir atkarīgi no tā transportlīdzekļa aprīkojuma, kurā dzīvnieki tiek pārvadāti, kā arī no pārvadāto dzīvnieku sugas [41]. Zirgu dzimtas dzīvnieku, liellopu, aitu, kazu un cūku sugas mājdzīvnieku pārvadāšanas laiks principā nevar pārsniegt *astoņas stundas* [42]. Šo maksimālo atļauto brauciena laiku var pagarināt, ja transportlīdzekļi, kuros dzīvniekus pārvadā, atbilst noteiktām prasībām, piemēram: tajos ir pietiekami daudz pakaišu, pietiekami daudz barības un ūdens, tajos ir iespējama ventilācija un ir ierīkotas bīdāmas starpsienas, lai varētu izveidot atsevišķus nodalījumus [43]. Ja transportlīdzekļi atbilst šīm prasībām, maksimālais brauciena laiks neatšķirtiem dzīvniekiem ir *deviņas stundas*, pēc kurām dzīvniekiem jādod vismaz vienu stundu ilgs atpūtas laiks, pēc kura brauciens var turpināties vēl *deviņas stundas*. Maksimālais cūku un mājas nepārnadžu pārvadāšanas laiks ir *24 stundas* [44]. Visas pārējās dzīvnieku sugas var pārvadāt *14 stundas*, un pēc tam dzīvniekiem jādod vismaz vienu stundu ilgs atpūtas laiks, lai tos varētu padzirdīt un, ja vajadzīgs, pabarot; pēc tam dzīvniekus var transportēt vēl *14 stundas* [45].

98. No šo secinājumu 97. punktā minētajiem noteikumiem izriet, ka atsevišķos gadījumos dzīvniekiem jādod atpūtas laiks arī tad, ja brauciena laiks jūrā ir īsāks, un ka arī šādos gadījumos jānodrošina atpūtas vietu iekārtošana ostās [46]. Līdz ar to nevar piekrist Grieķijas valdības argumentam, ka atpūtas vietas neesot nepieciešams iekārtot tādēļ, ka neviens brauciens jūrā starp kādu Grieķijas ostu un citu ostu Kopienā neilgtu vairāk par 29 stundām.

99. Turklāt jāuzsver, ka, apgalvojot, ka atpūtas vietas ostās vai to tuvumā jāiekārto

40 — Sīkāk šajā sakarā skat. šo secinājumu 97. punktu.

41 — Zinātniskajā literatūrā par dzīvnieku pārvadāšanas maksimālo laiku Radford, M., Animal passions, animal welfare and European policy making, izdevumā Craig, P., Harlow, C. (red.), *Lawmaking in the European Union*, Kluwer Law International, Londona, 1998, 424. lpp., norāda, ka Direktīvas 91/628 pieņemšanas laikā situācija dalībvalstīs šajā ziņā bija ļoti atšķirīga.

42 — Skat. Direktīvas 91/628 pielikuma VII nodaļas 2. punktu.

43 — Precīzus noteikumus par transportlīdzekļiem izvirzītajām papildu prasībām meklēt Direktīvas 91/628 pielikuma VII nodaļas 3. punktā.

44 — Skat. Direktīvas 91/628 pielikuma VII nodaļas 4. punkta b) un c) apakšpunktu.

45 — Skat. Direktīvas 91/628 pielikuma VII nodaļas 4. punkta d) apakšpunktu.

46 — Praksē turklāt jāņem vērā, ka nereti ir sarežģīti nodrošināt atpūtu tieši laikā, kad beidzas attiecīgai dzīvnieku sugai noteiktais maksimālais atļautais brauciena laiks; ja, piemēram, pārvadājot cūkas, brauciens jūrā ilgst 23 stundas un izkraušana ilgst pusstundu, jāraugās, lai dzīvnieku atpūtas vieta atrastos ostas tuvumā. Turklāt jāņem vērā Tiesas nostāja, kas pausta 2006. gada 23. novembra spriedumā lietā C-300/05 *ZVK* (Krājums, I-11169. lpp.): pārvadāšana ietver dzīvnieku iekraušanas un izkraušanas laiku; tādējādi kopējais brauciena laiks tiek vēl vairāk pagarināts.

gadījumā, ja pārvadājumu ilgums pārsniedz 29 stundas, Komisija acīmredzami ņem vērā nevis to brauciena laiku, kas noteikts speciālajos noteikumos neatšķirtiem dzīvniekiem vai cūkām un mājas nepārnadžiem, bet gan visiem pārējiem dzīvniekiem; tādējādi Komisija maksimālo atļauto brauciena laiku aprēķina pēc formulas "14 + 1 + 14" (14 stundas brauciena + 1 stunda atpūtas + 14 stundas brauciena). Kā liecina spriedums lietā *Interboves* [47], šāds aprēķins tomēr nav pareizs. Minētajā lietā Tiesa konstatēja, ka šāda atpūtas laika ievērošana atklātā jūrā ir praktiski tikpat kā nerealizējama, jo tas nozīmētu, ka kuģim pēc 14 stundām jūrā ir jāpiestāj uz vismaz 1 stundu, pirms tas atgriežas jūrā uz jaunu 14 stundu laikposmu [48]. Līdz ar to Tiesa nosprieda, ka šādā gadījumā maksimālais brauciena laiks jūrā ir *28 stundas* [49].

100. Šajā lietā, lai pamatotu pamatu par atpūtas vietu neesamību, Komisija atsaucas uz pārbaudes uz vietas Nr. 9211/2003 ziņojuma 5.2.2. punktu un pārbaudes uz vietas Nr. 8042/2006 ziņojuma 5.4.2. punktu.

101. No pārbaudes uz vietas Nr. 9211/2003 ziņojuma 5.2.2. punkta izriet, ka Grieķijas ostās nav atpūtas vietu dzīvniekiem. Valsts kompetentās iestādes mēģinājušas to attaisnot ar faktu, ka jūras šķērsošanu iespējams iekļaut kopējā atļautajā brauciena laikā, taču PVB inspektori apliecinājuši, ka tas ne vienmēr esot iespējams. Atsevišķos gadījumos, dzīvniekus uz Grieķijas Republiku pārvadājot no Itālijas dienvidiem, brauciena laiks jūrā ir ilgāks nekā maksimālais atļautais brauciena laiks, kā dēļ dzīvniekiem būtu jānodrošina atpūtas vietas.

102. Pārbaudes uz vietas Nr. 8042/2006 ziņojuma 5.4.2. punktā konkrēti norādīts, ka Patras un Pirejas ostās vai to tuvumā nav iekārtotas dzīvnieku atpūtas vietas. Igumenicas ostas tuvumā gan ir vieta, kas varētu tikt izmantota pārvadājamo dzīvnieku atpūtas vietas iekārtošanai, taču kompetentās iestādes to nav atļāvušas izmantot šādiem nolūkiem.

103. No iepriekš minētajiem pārbaužu uz vietas ziņojumiem izriet, ka Grieķijas Republika nevienā no tās ostām nav nodrošinājusi atpūtas vietu iekārtošanu dzīvniekiem; līdz ar to, manuprāt, pamats par atpūtas vietu neesamību dzīvniekiem ir pamatots.

47 — Iepriekš 5. zemsvītras piezīmē minētais spriedums.

48 — Iepriekš 5. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Interboves*, 30. punkts. Skat. arī ģenerāladvokāta Mengoci [*Mengozzi*] 2008. gada 13. marta secinājumus lietā *Interboves* (iepriekš 5. zemsvītras piezīmē minētais spriedums), no kuriem izriet, ka jūras pārvadājumu laikā atpūtas laikam vienas stundas garumā nav jēgas.

49 — Iepriekš 5. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Interboves*, 32. punkts.

d) Analīzes rezultāts

104. Neveicot nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu dzīvniekiem pēc to izkraušanas paredzētu atpūtas vietu iekārtošanu ostās vai to tuvumā, Grieķijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti ar Direktīvas 91/628 pielikuma VII nodaļas 48. punkta 7. apakšpunkta b) daļu.

106. Komisija konkrēti norāda, ka dažos Grieķijas departamentos — Ahajā, Kilkidā un Serē — transportlīdzekļu un dzīvnieku pārbaudes neesot bijis paredzēts veikt vai nu tādēļ, ka minētajiem departamentiem tam nepietika darbinieku, vai arī tādēļ, ka pārbaudes jau veiktas Grieķijas ostās. Komisija norāda, ka pilotprogramma, kas paredzēja papildu pārbaudes, neaptvēra visus reģionus, kuros, veicot pārbaudi uz vietas Nr. 9211/2003, konstatēti pārkāpumi, tostarp Tesālijā.

5) Pamats, kas saistīts ar transportlīdzekļu un dzīvnieku nepietiekamām pārbaudēm

a) Lietas dalībnieku argumenti

105. *Komisija* apgalvo, ka no pārbaudēm uz vietas Nr. 9211/2003 (ziņojuma 5.2.1. punkts), Nr. 7273/2004 (ziņojuma 5.5. punkts) un Nr. 8042/2006 (5.5. punkts) izriet, ka Grieķijas Republika nav veikusi nepieciešamos pasākumus, lai nolūkā novērst dzīvnieku nelegālus pārvadājumus pa autoceļiem veiktu transportlīdzekļu un dzīvnieku pārbaudes. Saistībā ar šo pamatu Komisija apgalvo, ka Grieķijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti ar Direktīvas 91/628 8. pantu un Regulas Nr. 1/2005 27. panta 1. punktu.

107. *Grieķijas valdība* apgalvo, ka Direktīvas 91/628 8. pants un Regulas Nr. 1/2005 27. panta 1. punkts interpretējams tādējādi, ka, lai pierādītu minēto normu pārkāpumu, jāpierāda, ka netiek veiktas absolūti nekādas pārbaudes attiecībā uz dzīvnieku aizsardzību pārvadāšanas laikā, un ka noteikt, kā šādas pārbaudes īstenojamas un kurās vietās tas darāms, ir kompetento iestāžu ziņā. Direktīvas 91/628 8. pantā gan paredzēti dažādi pārbaužu veidi, ne tikai pārbaudes pārvadāšanas laikā pa autoceļiem, uz ko norāda Komisija. Grieķijas valdība uzskata, ka tas, ka īstenota pilotprogramma, kuras ietvaros jauktā sastāvā veiktas pārbaudes noteiktos departamentos, un pārvadātājiem noteikti sodi, kā arī ieviestas dažādas procedūras savstarpējam atbalstam ar noteiktām dalībvalstīm, pierāda, ka Grieķijas iestādes veic Kopienu tiesībās izvirzītajās prasībās pare-

dzētās pārbaudes. Kā pierādījumu Grieķijas valdība iebildumu rakstam pievieno dokumentus, kas apliecina lēmumu pieņemšanu par sodu noteikšanu un savstarpējā atbalsta procedūras [50].

108. *Komisija* uz to iebilst, ka, lai izpildītu Kopienu prasības, transportlīdzekļu un dzīvnieku pārbaudēm jābūt pienācīgām, pietiekošām un efektīvām. Komisijas skatījumā maršruta plānu pārbaudes, ko veikušas Grieķijas iestādes, nebija efektīvas un pienācīgas, lai novērstu dzīvnieku nelegālus pārvadājumus pa autoceļiem.

b) Pieņemamība

109. Saistībā ar pamatu par transportlīdzekļu un dzīvnieku nepietiekamām pārbaudēm Komisija apgalvo, ka Grieķijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti ar Direktīvas 91/628 8. pantu un Regulas Nr. 1/2005 27. panta 1. punktu.

110. Direktīvas 91/628 8. panta pirmajā daļā noteikts, ka dalībvalstis nodrošina, lai kompetentās iestādes pārbaudītu šīs direktīvas [51] prasību izpildi, nediskriminējošā veidā pārbaudot: a) transportlīdzekļus un dzīvniekus pārvadāšanas laikā pa autoceļu; b) transportlīdzekļus un dzīvniekus, kurus atved galamērķa vietā; c) transportlīdzekļus un dzīvniekus tirgos, izbraukšanas vietās, pieturvietās un pārvietošanas punktos; d) datus pavaddokumentos. Minētā panta otrajā daļā noteikts, ka šādas pārbaudes jāveic pienācīgam pārvadāto dzīvnieku skaitam, un trešajā daļā noteikts, ka katras dalībvalsts kompetentā iestāde iesniedz Komisijai gada ziņojumu par veikto pārbaužu skaitu iepriekšējā kalendārajā gadā. Ceturtajā daļā noteikts, ka pārbaudes var veikt arī dzīvnieku pārvadāšanas laikā, un piektajā daļā — ka šī panta noteikumi neietekmē pārbaudes to uzdevumu sakarā, ko nediskriminējošā veidā veic iestādes, kuras atbild par likumu vispārējo piemērošanu dalībvalstī.

111. Regulas Nr. 1/2005 27. panta 1. punktā, kas Komisijas skatījumā pielīdzināms Direktīvas 91/628 8. pantam, pirmajā teikumā noteikts, ka to, vai tiek ievērotas šīs regulas prasības, kompetenta iestāde pārbauda, veicot nediskriminējošas dzīvnieku, transportlīdzekļu un pavaddokumentu pārbaudes. Regulas Nr. 1/2005 27. panta 1. punkta otrajā teikumā turklāt noteikts, ka šādas

50 — Tie ir šādi lēmumi par naudas sodu uzlikšanu: 2006. gada 17. marta lēmums Nr. 1537, 2007. gada 19. aprīļa lēmums Nr. 2324, 2007. gada 24. septembra lēmums Nr. 5505, 2006. gada 23. augusta lēmums Nr. 1556, 2007. gada 8. janvāra lēmums Nr. 16 un 2006. gada 2. oktobra lēmums Nr. 2961. Dokumenti, kas apraksta savstarpējā atbalsta procedūras ar citām dalībvalstīm: 2006. gada 25. septembra dokuments Nr. 308252, 2006. gada 14. novembra dokuments Nr. 308313, 2007. gada 7. marta dokuments Nr. 261133, 2007. gada 12. jūnija dokuments Nr. 304840, 2007. gada 24. jūlija dokuments Nr. 304908 un 2007. gada 25. jūnija dokuments Nr. 304856.

51 — Šajā pantā turklāt noteikts, ka kompetentās iestādes šīs direktīvas prasību ievērošanu pārbauda saskaņā ar pārbaudes principiem un noteikumiem, kas izklāstīti Direktīvā 90/425/EEK par veterinārajām un zootehniskajām pārbaudēm Kopienas iekšējā tirdzniecībā ar konkrētiem dzīviem dzīvniekiem un produktiem, lai izveidotu iekšējo tirgu (OV L 224, 29. lpp.).

pārbaudes veic proporcionāli konkrētajā dalībvalstī ik gadus pārvadātajam dzīvnieku skaitam un tās var veikt vienlaicīgi ar citām pārbaudēm; saskaņā ar trešo teikumu pārbaužu biežumu palielina, ja tiek konstatēts, ka šīs regulas noteikumi netiek ievēroti [52].

112. Salīdzinot abas minētās normas, var konstatēt, ka Direktīvas 91/628 8. panta pirmajā daļā precīzi noteikts, kad nediskriminējošā veidā pārbaudīt transportlīdzekļus un dzīvniekus: pārvadāšanas laikā pa autoceļu, nonākot galamērķa vietā, tirgos, izbraukšanas vietās, pieturvietās un pārvietošanas punktos; turklāt noteikts, ka kompetentajām iestādēm jāpārbauda dati pavaddokumentos. Regulas Nr. 1/2005 27. panta 1. punktā nostiprināts vispārīgs noteikums, ka kompetentajai iestādei jāveic nediskriminējošas dzīvnieku, transportlīdzekļu un pavaddokumentu pārbaudes. Iespējams, varētu uzskatīt, ka minētās atšķirības šo abu normu formulējumā nav tādas, kas grozītu kompetentajām iestādēm uzlikto pienākumu saturu, un ka saskaņā ar abām minētajām normām kompetentajām iestādēm ir pienākums veikt nediskriminējošas dzīvnieku, transportlīdzekļu un pavaddokumentu pārbaudes. Tomēr vēlos norādīt, ka Regulas Nr. 1/2005 27. panta 1. punkta pirmajā teikumā kompetentajām iestādēm paredzētas plašākas izvērtēšanas pilnvaras, pieņemot lēmumu, kad un kādā veidā tās plāno veikt šādas pārbaudes. Direktīvas 91/628 8. panta pirmajā daļā paredzētie pārbaužu veidi definēti kumulatīvi, un kompetentā iestāde pēc savas iniciatīvas nevar izlemt, kāda veida pārbaudes tā veiks un kādas ne. Līdz ar to, manuprāt, nevar apstiprināt, ka no Direktīvas 91/628 8. panta pirmās daļas un no Regulas Nr. 1/2005 27. panta 1. punkta izrietošie pienākumi ir pilnībā vienādi; līdz ar to Komisijas atsauce uz Regulas Nr. 1/2005 27. panta 1. punkta pirmo teikumu nav pieņemama.

113. Regulas Nr. 1/2005 27. panta 1. punkta otrais teikums, kurā noteikts, ka pārbaudes veicamas proporcionāli konkrētajā dalībvalstī ik gadus pārvadātajam dzīvnieku skaitam, pielīdzināms Direktīvas 91/628 8. panta otrajai daļai, kurā noteikts, ka šādas pārbaudes jāveic pienācīgam pārvadāto dzīvnieku skaitam; līdz ar to Komisijas atsauce uz minēto Regulas Nr. 1/2005 pantu ir pieņemama. Direktīvas 91/628 8. panta trešā līdz piektā daļa nav pielīdzināma Regulas Nr. 1/2005 27. panta 1. punkta noteikumiem [53].

52 — Šajā pantā turklāt noteikts, ka minēto biežumu nosaka Regulas Nr. 1/2005 31. panta 2. punktā paredzētajā kārtībā.

53 — Regulas Nr. 1/2005 27. panta 2. punktu varētu pielīdzināt Direktīvas 91/628 8. panta trešajai daļai, taču Komisija uz to neatsaucas.

c) Juridiskais vērtējums

114. Saistībā ar šo pamatu Komisija atsaucas uz faktiem, kas konstatēti pārbaudes uz vietas Nr. 9211/2003 ziņojuma 5.2.1. punktā, pārbaudes uz vietas Nr. 7273/2004 ziņojuma 5.5. punktā un pārbaudes uz vietas Nr. 8042/2006 ziņojuma 5.5. punktā.

115. No pārbaudes uz vietas Nr. 9211/2003 ziņojuma 5.2.1. punkta izriet, ka Grieķijas departamentos pārbaudes veiktas tikai ostās un robežpunktos, bet nekad citviet pārvadāšanas laikā. Turklāt kompetentās iestādes nav vienojušās ar policiju, ka tā sekmētu pārbaužu veikšanu uz autoceļiem.

116. No pārbaudes uz vietas Nr. 7273/2004 ziņojuma 5.5. punkta izriet, ka nolūkā organizēt pārbaužu veikšanu uz autoceļiem sasaukta Grieķijas Lauku attīstības un pārtikas lietu ministrijas pārstāvju un Grieķijas Sabiedriskās kārtības ministrijas pārstāvju sanāksme; šādas pārbaudes bija paredzēts sākt tikai tad, kad būtu pieņemti citi konkrēti administratīvie pasākumi [54]. Lauku attīstības un pārtikas lietu ministrijas pārstāvis atzinis, ka nelegāli dzīvnieku pārvadājumi Grieķijā joprojām esot izplatīta parādība.

54 — Pārbaudes uz vietas Nr. 7273/2004 ziņojuma 5.5. punktā šādu pasākumu raksturs nav norādīts.

117. No pārbaudes uz vietas Nr. 8042/2006 ziņojuma 5.5. punkta izriet, ka Grieķijas Lauku attīstības un pārtikas lietu ministrija pilotprogrammas ietvaros četriem departamentiem (Kilkidai, Serei, Tesprotijai, Ahajai) uzdevusi veikt pārbaudes uz autoceļiem, pamatojoties uz pieņēmumu, ka policijai tiem vajadzēja sniegt atbalstu. Seres departamenta kompetentās iestādes uz to atbildēja, ka neplānojot veikt šādas pārbaudes; Kilkidas departamenta kompetentās iestādes ziņoja, ka tām trūkstot darbinieku šādu pārbaužu veikšanai; Tesprotijas departamentā tika ieplānotas divas šādas pārbaudes, taču tās netika veiktas, jo policijai bija citas prioritātes. Ahajas departamenta kompetentās iestādes norādīja, ka koncentrējot pārbaudes Patras ostā un ka policijas atbalsts tām neesot nepieciešams, jo transportlīdzekļus apturot ostas iestādes.

118. No pārbaudes uz vietas Nr. 8042/2006 ziņojuma 5.5. punkta izriet, ka Grieķijas Lauku attīstības un pārtikas lietu ministrija visiem 54 Grieķijas departamentiem likusi veikt papildu pasākumus nelegālu pārvadājumu novēršanai. Uz šo prasību atbildēja tikai 21 departaments, bet nekādu atbildi nesniedza 33 departamenti. No septiņiem PVB inspektoru apmeklētajiem departamentiem uz minēto prasību atbildējuši divi: Kardicas departaments un Trikalas departaments. Kardicas departamentā četriem pārvadātājiem uzlikts naudas sods, no kuriem vienam naudas sods uzlikts arī Trikalas departamentā.

119. Saistībā ar šo pamatu vispirms jāpaskaidro, ka, bez šaubām, Komisija prasības pieteikumā atsaucas uz Direktīvas 91/628 8. pantu kopumā, bet pienācīgi norāda tikai uz diviem skaidriem pārkāpumiem.

120. Pirmkārt, kā pamatoti norāda Grieķijas valdība [55], Komisija šī pamata ietvaros sniedz pierādījumus par Direktīvas 91/628 8. panta pirmās daļas a) punktā ietverto pienākumu neizpildi, proti, attiecībā uz pienākumu paredzēt transportlīdzekļu un dzīvnieku pārbaudes pārvadājumu laikā *uz autoceļiem*. Otrkārt, Komisija sniedz pierādījumus par to, ka nav īstenoti "citi pasākumi" [56], ko ierosinājusi Grieķijas Lauku attīstības un pārtikas lietu ministrija.

121. Attiecībā uz "citiem pasākumiem", kuri esot bijuši jāveic, pēc pierādījumiem nav skaidrs, kādus pasākumus tie aptver un vai tie īstenojami galamērķu vietās, izbraukšanas vietās, ostās, vai arī veicot pavaddokumentos ietverto ziņu pārbaudes. Manuprāt, šie pierādījumi neļauj noteikt Direktīvas 91/628 8. pantā ietvertos pienākumus, ko Grieķijas Republika nav izpildījusi. Turklāt jāatgādina, ka, jau vērtējot pamatu par maršruta plānu pārbaudēm, konstatēju, ka Komisija nebija pierādījusi, ka Grieķijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti ar Direktīvas 91/628 8. panta pirmās daļas b) un d) punktiem [57]. Līdz ar to daļā par pienākuma īstenot "citus pasākumus" neizpildi pamats par transportlīdzekļu un dzīvnieku nepietiekamām pārbaudēm ir noraidāms [58].

122. Līdz ar to šī pamata ietvaros koncentrēšos uz jautājumu, vai Grieķijas Republika pārkāpusi Direktīvas 91/628 8. panta pirmās daļas a) punktu.

123. Manuprāt, pamatojoties uz minētajām ziņām, kas izriet no ziņojumiem par pārbaudēm uz vietas, var konstatēt, ka pamats par transportlīdzekļu un dzīvnieku nepietiekamām pārbaudēm ir pamatots daļā par transportlīdzekļu un dzīvnieku pārbaudēm pārvadājumos *pa autoceļiem*. No minētajiem ziņojumiem izriet, ka laikā no 2003. gada līdz 2006. gadam pārvadājumos pa

55 — Skat. 16. punktu Grieķijas valdības iebildumu rakstā uz Komisijas prasības pieteikumu.

56 — Skat. šo secinājumu 118. punktu.

57 — Attiecībā uz šīs pamata par to pienākumu neizpildi, kas uzlikti ar Direktīvas 91/628 8. panta pirmās daļas b) punktu, daļas nepamatotību skat. šo secinājumu 83. punktu; attiecībā uz šīs pašas pamata par to pienākumu neizpildi, kas uzlikti ar Direktīvas 91/628 8. panta pirmās daļas d) punktu, daļas nepamatotību skat. šo secinājumu 84. punktu.

58 — Šajā sakarā es vēlētos piebilst, ka nevar piekrist Grieķijas valdības argumentam, ka, lai konstatētu Direktīvas 91/628 8. panta pirmās daļas pārkāpumu, jāpierāda, ka nav veiktas absolūti nekādas transportlīdzekļu un dzīvnieku pārbaudes un ka kompetentajām iestādēm ir pilnīga rīcības brīviba, nosakot šādu pārbaužu veidu un veikšanas vietu. Direktīvas 91/628 8. panta pirmās daļas a) līdz d) punktā paredzētie pārbaužu veidi definēti kumulatīvi, nevis alternatīvi, un, veicot vienu pārbaužu veidu, dalībvalstis neizpilda visus pienākumus, kas tām uzlikti ar Direktīvas 91/628 8. panta pirmo daļu.

autoceļiem gandrīz vispār netika veiktas transportlīdzekļu un dzīvnieku pārbaudes. Nepietiekamas pārbaudes tika veiktas vienīgi ostās un robežpunktos, taču gandrīz nekad uz autoceļiem.

124. Turklāt jānorāda, ka pārbaužu veikšana pārvadājumos pa autoceļiem, kas ir visbiežāk izmantotais dzīvnieku pārvadājumu veids, ir vēl jo svarīgāka tādēļ, ka principā dzīvniekiem rada vairāk ciešanu nekā citi pārvadājumu veidi, jo nokaušanai paredzētos dzīvniekus parasti pārvadā vissliktākajos apstākļos [59].

d) Analīzes rezultāts

125. Attiecībā uz pierādījumu, ko Grieķijas valdība pievieno savam iebildumu rakstam un ar kuru pierāda, ka, pirmkārt, Ahajas, Rietumu Atikas, Tesprotijas un Pelas departamentos noteikti sodi un, otrkārt, Grieķijas iestādes ieviesušas dažādas savstarpējā atbalsta procedūras ar citām dalībvalstīm, jānorāda, ka, izņemot divus iepriekš minētos pasākumus [60], visi pārējie šādi pasākumi īstenoti pēc argumentētajā atzinumā pienākumu izpildei noteiktā termiņa beigām, t.i., pēc 2006. gada 5. septembra. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pienākumu neizpildes fakts nosakāms pēc situācijas, kas pastāvēja, beidzoties argumentētajā atzinumā noteiktajam termiņam [61]. Tiesa, pieņemot lēmumu EKL 226. panta ietvaros, nevar ņemt vērā notikumus, kas notikuši starp brīdi, kad tika pieņemts argumentētais atzinums, un brīdi, kad tika uzsākta tiesvedība, bet tai ir jāizvērtē tikai tie apstākļi, kas pastāvēja brīdī, kad beidzās argumentētajā atzinumā norādītais termiņš. Lai pierādītu tai uzlikto pienākumu izpildi, Grieķijas Republika norādījusi tikai divus piemērus lēmumiem par soda noteikšanu, kas pieņemti pirms šī termiņa beigām [62]; manuprāt, tie nav pietiekami, lai pierādītu, ka Grieķijas Republika ir izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti ar Direktīvas 91/628 8. panta pirmās daļas a) punktu [63].

126. Nepieņemot pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka transportlīdzekļu un dzīvnieku pārbaudes pārvadājumos pa autoceļiem tiek veiktas efektīvi, Grieķijas Republika nav

59 — Skat. Wilkins, D. B. (red.), *Animal Welfare in Europe. European Legislation and Concerns*, Kluwer Law International, Londona, Hāga, Bostona, 1997, 3. un 4. lpp.

60 — Abi minētie gadījumi ir šādi: 1) administratīvais naudas sods EUR 2935 par Direktīvas 91/628 pārkāpumu, kas noteikts 2006. gada 17. martā Ahajas departamentā par transportlīdzekļa pieļaujamās kravas apjoma pārsniegšanu un vietas trūkumu, lai dzīvniekiem varētu dot iespēju atpūsties viņu dabiskajā pozā, kā arī 2) administratīvais naudas sods EUR 1000 par Direktīvas 91/628 pārkāpumu, kas noteikts 2006. gada 23. augustā par liellopu nepienācīgu dzirdināšanas sistēmu un pasliktinātiem aitu dzirdināšanas apstākļiem.

61 — Skat. šajā sakarā 2000. gada 25. maija spriedumu lietā C-384/97 Komisija/Grieķija (*Recueil*, I-3823. lpp., 35. punkts), 2001. gada 10. maija spriedumu lietā C-152/98 Komisija/Nīderlande (*Recueil*, I-3463. lpp., 21. punkts), 2002. gada 17. janvāra spriedumu lietā C-423/00 Komisija/Beļģija (*Recueil*, I-593. lpp., 14. punkts), 2004. gada 24. jūnija spriedumu lietā C-350/02 Komisija/Nīderlande (Krājums, I-6213. lpp., 31. punkts), 2007. gada 7. jūnija spriedumu lietā C-254/05 Komisija/Beļģija (Krājums, I-4269. lpp., 39. punkts), 2008. gada 17. janvāra spriedumu lietā C-152/05 Komisija/Vācija (Krājums, I-39. lpp., 15. punkts) un 2008. gada 10. aprīļa spriedumu lietā C-265/06 Komisija/Portugāle (Krājums, I-2245. lpp., 25. punkts).

62 — Skat. šo secinājumu 60. zemsvītras piezīmi.

63 — Grieķijas valdība tiesas sēdē gan norādīja, ka pārkāpumi konstatēti pirms argumentētajā atzinumā pienākumu izpildei noteiktā termiņa beigām, taču neiesniedza pierādījumus par šo apgalvojumu; līdz ar to, manuprāt, šim apgalvojumam nevar piekrist.

izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti ar Direktīvas 91/628 8. panta pirmās daļas a) punktu. Pamats par transportlīdzekļu un dzīvnieku nepietiekamām pārbaudēm pārējā daļā noraidāms kā nepamatots.

6) Pamats, kas saistīts ar sodu nepietiekamību dzīvnieku aizsardzības tiesiskā regulējuma atkārtotu pārkāpumu gadījumos

a) Lietas dalībnieku argumenti

127. *Komisija* apgalvo, ka pārbaudēs uz vietas Nr. 9002/2003 (ziņojuma 5.4.5. punkts), Nr. 9211/2003 (ziņojuma 5.4. punkts), Nr. 7273/2004 (ziņojuma 6.7. punkts) un Nr. 8042/2006 (ziņojuma 5.4.3. punkts) konstatēts, ka Grieķijas Republika nav pieņēmusi vajadzīgos pasākumus, lai būtu paredzēti efektīvi, samērīgi un preventīvi sodi par atkārtotu pārkāpumu vai nopietnu tiesību noteikumu attiecībā uz dzīvnieku aizsardzību pārvadājuma laikā pārkāpumiem. Šī pamata ietvaros Komisija apgalvo, ka pārkāpts Direktīvas 91/628 18. panta 2. punkts un Regulas Nr. 1/2005 25. pants un 26. panta 6. punkts.

128. *Grieķijas valdība* uzskata, ka Komisija savu argumentu pamatojumam nav norādījusi nevienu konkrētu faktu. Grieķijas valdības nostāja ir, ka kompetentās iestādes paredz efektīvus, samērīgus un preventīvus sodus, un pierādījumam tā iesniedz sarakstu ar lēmumiem, ar kuriem noteikti administratīvi naudas sodi [64].

b) Pieņemamība

129. Saistībā ar pamatu par sodu nepietiekamību dzīvnieku aizsardzības tiesiskā regulējuma atkārtotu pārkāpumu gadījumos Komisija apgalvo, ka pieļauts Direktīvas 91/628 18. panta 2. punkta pārkāpums. Tā uzskata, ka minētajai normai pielīdzināms Regulas Nr. 1/2005 25. pants un īpaši attiecībā uz atkārtotiem pārkāpumiem — minētās regulas 26. panta 6. punkts.

130. Direktīvas 91/628 18. panta 2. punktā noteikts, ka, ja šo direktīvu pārkāpj atkārtoti vai ja pārkāpums saistīts ar smagām dzīvnieku ciešanām, dalībvalsts, neierobežojot citus sodus, pieņem nepieciešamos pasākumus, lai atlīdzinātu minētās nepilnības, tajā skaitā

64 — Grieķijas valdība atsaucas uz lēmumiem par naudas sodu noteikšanu, kas minēti šo secinājumu 50. punktā.

pārtrauc vai pat atsauc šīs direktīvas 5. panta A daļas 1. punkta a) apakšpunkta ii) daļā minēto atļauju. Minētais punkts turklāt noteic, ka dalībvalstis, pārņemot noteikumus valsts tiesību aktos, nosaka pasākumus, ko tās veiks, lai atlīdzinātu minētās nepilnības.

131. Regulas Nr. 1/2005 25. pantā noteikts, ka dalībvalstis paredz noteikumus par sodiem, ko piemēro par šīs regulas noteikumu pārkāpumiem, un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to izpildi. Paredzētajiem sodiem jābūt efektīviem, samērīgiem un atturošiem [65]. Saskaņā ar šo pantu dalībvalstīm ir vispārīgs pienākums gādāt, lai šīs regulas pārkāpumiem būtu piemērojami sodi, nevis gādāt, lai šādi sodi būtu piemērojami atkārtotiem pārkāpumiem, kā noteikts Direktīvas 91/628 18. panta 2. punktā. Līdz ar to Regulas Nr. 1/2005 25. pants varētu, lielākais, būt pielīdzināms Direktīvas 91/628 18. panta 1. punktam, kas dalībvalstīm uzliek pienākumu noteikt atbilstošus pasākumus, lai sodītu jebkuru šīs direktīvas pārkāpumu no fizisko vai juridisko personu puses. Komisija prasības pieteikumā tomēr nenorāda uz Direktīvas 91/628 18. panta 1. punkta pārkāpumu, bet gan uz Direktīvas 91/628 18. panta 2. punkta pārkāpumu. Tā kā Regulas Nr. 1/2005 25. pants nav pielīdzināms Direktīvas 91/628 18. panta 2. punktam, manuprāt, Komisijas atsauce uz Regulas Nr. 1/2005 25. pantu nav pieņemama.

65 — Šajā pantā turklāt noteikts, ka dalībvalstis par šiem noteikumiem, kā arī par noteikumiem, kas attiecas uz 26. panta piemērošanas kārtību, paziņo Komisijai, vēlākais, līdz 2006. gada 5. jūlijam un nekavējoties to informē par visiem turpmākajiem grozījumiem, kas skar šos noteikumus.

132. Regulas Nr. 1/2005 26. panta 6. punktā noteikts, ka atkārtotu vai smagu šīs regulas pārkāpumu gadījumā dalībvalsts drīkst uz laiku aizliegt attiecīgajam pārvadātājam vai transportlīdzeklim pārvadāt dzīvniekus tās teritorijā, pat ja pārvadātājam vai transportlīdzekli atļauja ir izdota citā dalībvalstī [66].

133. Tādējādi no minētā regulas panta izriet tikai iespēja dalībvalstij *uz laiku* aizliegt pārvadātājam veikt dzīvnieku pārvadājumus, bet Direktīvas 91/628 18. panta 2. punkts vispārīgi paredz dalībvalstīm tiesības pieņemt nepieciešamos pasākumus, lai atlīdzinātu konstatētās nepilnības, tostarp pat uz laiku apturēt vai pilnībā atņemt attiecīgo atļauju. Tātad Regulas Nr. 1/2005 26. panta 6. punktā dalībvalstīm paredzēti ierobežotāki līdzekļi sodu noteikšanai par atkārtotiem pārkāpumiem nekā Direktīvas 91/628 18. panta 2. punktā, bet plašākās minētajā direktīvā paredzētās sodu noteikšanas iespējas *a maiori ad minus* aptver arī pagaidu aizliegumu veikt dzīvnieku pārvadājumus, kas paredzēts minē-

66 — Šajā pantā turklāt noteikts, ka šādu aizliegumu pieļaujams noteikt tikai ar nosacījumu, ka ir izsmeltas iespējas, kuras nodrošina savstarpējā palīdzība un informācijas apmaiņa 24. pantā noteiktajā kārtībā. Šīs regulas 24. panta 1. punktā noteikts, ka šīs regulas mērķiem piemēro Padomes 1989. gada 21. novembra Direktīvā 89/608/EEK par dalībvalstu administratīvo iestāžu savstarpēju palīdzību un šo iestāžu un Komisijas sadarbību, lai nodrošinātu pareizu tiesību aktu piemērošanu veterinārijas un zootehnikas jomā (OV L 351, 34. lpp.), paredzētos noteikumus un informēšanas kārtību; 24. panta 2. punktā noteikts, ka trīs mēnešu laikā pēc šīs regulas stāšanās spēkā katra dalībvalsts paziņo Komisijai informāciju par kontaktpunktu šīs regulas īstenošanai, tostarp elektronisko adresi, ja tāda ir, kā arī visus šo ziņu atjauninājumus. Komisija pārsūta informāciju par kontaktpunktu pārējām dalībvalstīm ar Pastāvīgās pārtikas aprites un dzīvnieku veselības komitejas palīdzību.

tajā regulā. Līdz ar to, manuprāt, Komisijas atsauce uz Regulas Nr. 1/2005 26. panta 6. punktu ir pieņemama.

c) Juridiskais vērtējums

134. Komisija pierāda šī pamata pamatotību, atsaucoties uz pārbaudes uz vietas Nr. 9002/2003 ziņojuma 5.4.5. punktu, pārbaudes uz vietas Nr. 9211/2003 ziņojuma 5.4. punktu, pārbaudes uz vietas Nr. 7273/2004 ziņojuma 6.7. punktu un pārbaudes uz vietas Nr. 8042/2006 ziņojuma 5.4.3. punktu.

135. No pārbaudes uz vietas Nr. 9002/2003 ziņojuma 5.4.5. punkta izriet, ka Grieķijas Lauku attīstības un pārtikas lietu ministrija ieviesusi sistēmu, lai pārbaudītu dzīvnieku aizsardzības tiesiskā regulējuma ievērošanu dzīvnieku pārvadāšanas laikā un nokaušanas brīdī. Šī sistēma balstās uz pārbaudes sarakstiem, kuros reģistrējamas dzīvnieku pārvadāšanas laikā un nokaušanas brīdī veiktās pārbaudes, kas pēc tam tiek papildinātas ar rezultātu apkopojumiem, kas fiksēti minēto pārbaužu laikā. Atbilstoši šai sistēmai kā sods par dzīvnieku aizsardzības tiesiskā regulējuma pirmreizēju pārkāpumu paredzēts rakstveida brīdinājums, par otro pārkāpumu — administratīvs naudas sods [67], bet par trešo pārkāpumu tiek sākts kriminālprocess.

136. No pārbaudes uz vietas Nr. 9002/2003 ziņojuma 5.4.5. punkta izriet arī tas, ka, pārbaudot atsevišķas valsts iestāžu veiktās pārbaudes, konstatēti pārkāpumi [68].

137. No pārbaudes uz vietas Nr. 9211/2003 ziņojuma 5.4. punkta izriet, ka 2002. gadā attiecībā uz 26 pārkāpumiem izteikti 9 mutiski brīdinājumi, sniegti 16 rakstveida brīdinājumi un noteikts viens administratīvs naudas sods. Ne 2001. gadā, ne 2002. gadā nav ne pārtraukta, ne atņemta kāda pārvadājumu veikšanas atļauja. Konstatēts, ka vienā departamentā bijis ierosināts noteikt četrus naudas sodus EUR 3000 apmērā, taču tie tā arī nav noteikti.

138. Pārbaudes uz vietas Nr. 7273/2004 ziņojuma 6.7. punktā norādīts, ka sodu sistēma nav efektīva, jo pamata pārbaudes ir vājas,

67 — Par dzīvnieku aizsardzības tiesiskā regulējuma pārkāpšanu dzīvnieku pārvadāšanas laikā paredzēts naudas sods EUR 3000 līdz EUR 15 000, kā arī pārvadājumu atļaujas apturēšana vai atņemšana; par dzīvnieku aizsardzības tiesiskā regulējuma pārkāpšanu dzīvnieku nokaušanas brīdī paredzēts naudas sods EUR 1500 līdz EUR 3000.

68 — Šādi pārkāpumi izpaudās, piemēram, kā 2345 cūku pārvešana no Nīderlandes, kad, ierodoties galamērķa vietā, 184 dzīvnieki bija miruši un 150 bija vājā stāvoklī. Vietējā kompetentā iestāde par to ziņoja Grieķijas Lauku attīstības un pārtikas lietu ministrijai, kas par to informēja Nīderlandes kompetentās iestādes un Komisiju.

rakstveida brīdinājumu skaits ir niecīgs un sodu izpildes procedūras ir problemātiskas.

139. Pārbaudes uz vietas Nr. 8042/2006 ziņojuma 5.4.3. punkts liecina, ka Grieķijas Lauku attīstības un pārtikas lietu ministrija departamentu kompetentajām iestādēm uzdevusi par pirmreizēju pārkāpumu, kas dzīvniekiem nerada lielas ciešanas, sniegt rakstveida brīdinājumu un par atkārtotu pārkāpumu noteikt naudas sodu. Ministrija kompetentajām iestādēm likusi pārvadātājam atņemt atļauju pārvadājumu veikšanai, ja tas pēc administratīva naudas soda noteikšanas turpina pārkāpt Kopienu tiesisko regulējumu dzīvnieku aizsardzībai pārvadāšanas laikā. Ministrija turklāt pieprasījusi, lai kompetentās iestādes nekavējoties nosaka administratīvu naudas sodu, ja pastāv aizdomas, ka dzīvnieku pārvadājumi tiek veikti bez nepieciešamās atļaujas vai ar atļauju, kam beidzies derīguma termiņš. Pārbaudot minēto pasākumu īstenošanu, konstatēts, ka Patras ostā par pārkāpumiem izteikti tikai mutiski brīdinājumi, taču nekad nav sniegti rakstveida brīdinājumi vai noteikti cita veida sodi [69]. Veicot pārbaudes uz robežām, izteikti tikai mutiski brīdinājumi un dažkārt bez soda palikuši pārkāpumi, kas dzīvniekiem radījuši lielas ciešanas.

140. Manuprāt, šis pamats nav pamatots.

69 — Šajā sakarā pārbaudes uz vietas Nr. 8042/2006 ziņojuma 5.4.3. punktā nav minēti citi sodu veidi.

141. Pirmkārt, Komisija šī pamata ietvaros apgalvo, ka netiek pietiekami apkaroti *atkārtoti* pārkāpumi, un, lai to pamatotu, atsaucas uz vairāku Grieķijas Republikā veikto pārbaužu ziņojumiem. Šajos pierādījumos gan ziņas par vienkāršiem atsevišķiem pārkāpumiem sajauktas ar ziņām par atkārtotiem pārkāpumiem. Tas ir, Komisija cenšas argumentu par atkārtotiem pārkāpumiem pierādīt, atsaucoties arī uz vienkāršiem atsevišķiem pārkāpumiem. Otrkārt, ziņas, uz ko Komisija atsaucas prasības pieteikumā un kas izriet no ziņojumiem par pārbaudēm uz vietas, ir neprecīzas un vispārīgas. Komisija minētajos ziņojumus nav precīzi norādījusi, cik reizes pārkāpumi atkārtojušies, vai tos pieļāvusi viena un tā pati persona un cik smagi bijuši atkārtotie pārkāpumi. Turklāt šie Komisijas pierādījumi liecina, ka tomēr noteikti atsevišķi sodi, galvenokārt mutiski un rakstveida brīdinājumi.

d) Analīzes rezultāts

142. Līdz ar to, manuprāt, pamats par sodu nepietiekamību dzīvnieku aizsardzības tiesiskā regulējuma atkārtotu pārkāpumu gadījumos, kura ietvaros Komisija apgalvo, ka Grieķijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti ar Direktīvas 91/628 18. panta 2. punktu un Regulas Nr. 1/2005 26. panta 6. punktu, noraidāms kā nepamatots.

7) Ar dzīvnieku aizsardzību pārvadāšanas laikā saistīto prasības pamatu analīzes rezultāts

143. Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, es uzskatu, ka, neveicot nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu dzīvniekiem pēc to izkraušanas paredzētu atpūtas vietu iekārtošanu ostās vai to tuvumā un lai nodrošinātu, ka transportlīdzekļu un dzīvnieku pārbaudes pārvadājumos pa autoceļiem tiek veiktas efektīvi, Grieķijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti ar Direktīvas 91/628 pielikuma VII nodaļas 48. punkta 7. apakšpunkta b) daļu un Direktīvas 91/628 8. panta pirmās daļas a) punktu.

C — Ar dzīvnieku aizsardzību nokaušanas brīdī saistīto prasības pamatu analīze

1) Ievads

144. Katru gadu Eiropas Savienībā lopkautuvēs tiek nokauts gandrīz 360 miljoni cūku, aitu, kazu un liellopu sugas mājdzīvnieku un vairāk nekā četri miljardi mājputnu [70]. Lai nokaušanas brīdī šiem dzīvniekiem novērstu nevajadzīgas ciešanas, dzīvnieku apdullināšanai un nonāvēšanai jāpiemēro nevainojami paņēmieni un regulāri jāuztur kārtībā attiecīgās iekārtas. Apdullināšanai pašlaik tiek piemērotas dažādas metodes: tas tiek darīts ar elektrisko strāvu, ar sitienu pa galvu, ar oglekļa dioksīda pievadi vai ar triecienpistoli [71]. Pēdējos gados šajā sakarā veikti vairāki pētījumi [72] un ieviesta jauna tehnoloģija, pateicoties kurai atsevišķas Direktīvā 93/119 paredzētās metodes uzskatāmas par novecojušām. Ņemot vērā, ka minēto direktīvu iecerēts aizvietot ar jaunu regulu [73], kas atspoguļotu jaunos zinātniskos rezultātus attiecībā uz apdullināšanu un nokaušanu, ir vēl jo nozīmīgāk panākt, lai dalībvalstis ievērotu Direktīvā 93/119 noteikto dzīvnieku aizsardzības standartu nokaušanas brīdī.

2) Pamats, kas saistīts ar dzīvnieku apdullināšanu kaušanas laikā

a) Lietas dalībnieku argumenti

145. *Komisija* Grieķijas Republikai pārmet, ka tā nav pieņēmusi nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu tiesiskā regulējuma

70 — Šī informācija iegūta no paskaidrojuma raksta, kas ietverts priekšlikumā Padomes regulai par dzīvnieku aizsardzību nonāvēšanas laikā (COM(2008) 553, galīgā redakcija, 3. lpp.).

71 — Skat. Direktīvas 93/119 C pielikuma 1.A punktu.

72 — Skat., piemēram, iepriekš 7. zemsvītras piezīmē minēto Wilkins, D. B. (red.), *Animal Welfare in Europe. European Legislation and Concerns*, Kluwer Law International, Londona, Hāga, Bostona, 1997, 7. lpp., kur norādīts, ka, pamatojoties uz pētījumiem par apdullināšanas metodēm, par to nu ir zināms daudz vairāk, piemēram, par elektriskās strāvas daudzumu, kas nepieciešams, lai dzīvnieks zaudētu samaņu, par triecienpistoļu ražošanu un par oglekļa dioksīda izmantošanu cūku apdullināšanai.

73 — Priekšlikums Padomes regulai par dzīvnieku aizsardzību nonāvēšanas laikā (COM(2008) 533, galīgā redakcija, 3. lpp.).

ievērošanu attiecībā uz dzīvnieku apdullināšanu kaušanas laikā, un tādējādi nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti ar Direktīvas 93/119 3. pantu, 5. panta 1. punkta d) apakšpunktu un 6. panta 1. punktu.

146. Komisija norāda, ka, veicot pārbaudes uz vietas Nr. 9002/2003 (ziņojuma 5.4.4. punkts), Nr. 7273/2004 (ziņojuma 5.6. punkts) un Nr. 8042/2006 (ziņojuma 5.7. punkts), PVB konstatējis, ka noteiktās lopkautuvēs cūku un liellopu sugas mājdzīvnieku apdullināšana netika pietiekami pārbaudīta un tādēļ pastāvējusi iespēja, ka dzīvnieki nav bijuši patiešām apdullināti. PVB turklāt konstatējis, ka laikposms no apdullināšanas līdz asiņu nolaišanai bija pārāk ilgs, kā rezultātā dzīvnieki varēja atgūt samaņu.

147. Komisija turklāt apgalvo, ka, veicot pārbaudi uz vietas Nr. 8042/2006, PVB atkārtoti konstatējis pārkāpumus attiecībā uz dzīvnieku apdullināšanu. PVB inspektori konstatējuši trūkumus apdullināšanas iekārtu uzturēšanā, šo iekārtu sliktu darbību un pārāk ilgus laikposmus no apdullināšanas līdz asiņu nolaišanai. Komisija arī norāda, ka tās pienākums ir noteikt, vai apdullināšanas un nokaušanas iekārtas pielietotas ātri un efektīvi, lai aiztaupītu nevajadzīgas dzīvnieku ciešanas.

148. *Grieķijas valdība* apgalvo, ka Komisijas argumenti esot neprecīzi un vispārīgi un ka Komisija savu argumentu pamatojumam nenorādot nevienu konkrētu gadījumu, kad pārkāptas Kopienu tiesības. Grieķijas valdība uzsver, ka katrā ziņā konstatētie pārkāpumi ir minimāli un attiecoties tikai uz atsevišķiem gadījumiem, kuros turklāt noteikti pienācīgi sodi. Tā turklāt uzskata, ka minētos pārkāpumus atlīdzinājusi, organizējot dažādus veterinārārstiem paredzētus apmācības seminārus.

b) Juridiskais vērtējums

149. Saskaņā ar Direktīvas 93/119 3. pantu dzīvnieku pārvietošanas, pirmskaušanas nošķiršanas, pirmskaušanas sapīšanas, apdullināšanas, kaušanas vai nonāvēšanas laikā tiem aiztaupa tos satraukumus, sāpes vai ciešanas, no kurām ir iespējams izvairīties. Direktīvas 93/119 5. panta 1. punkta d) apakšpunktā noteikts, ka lopkautuvē ievestos un kaušanai paredzētos dzīvniekus — nepārnadžus, atgremotājus, cūkas, trušus un mājputnus nokauj, nolaižot asinis saskaņā ar šīs direktīvas D pielikuma prasībām. Minētais pielikums ietver precīzākus noteikumus par asiņu nolaišanu; šī pielikuma 1. punktā noteikts, ka apdullinātiem dzīvniekiem asiņu nolaišana jāsāk cik drīz vien iespējams pēc apdullināšanas un asiņu nolaišana jāveic tā, lai izraisītu ātru, apjomīgu un pilnīgu asiņošanu. Jebkurā gadījumā tas jādara, pirms dzīvnieks atgūst samaņu.

150. Saskaņā ar Direktīvas 93/119 6. panta 1. punktu darbarīkiem, pinekļiem un citai aparatūrai un iekārtām, ko izmanto dzīvnieku apdullināšanā vai nonāvēšanā, jābūt projektētām, konstruētām, uzturētām tādā kārtībā un pielietotām tā, lai veiktu ātru un efektīvu apdullināšanu vai nonāvēšanu saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem; šis pants turklāt paredz, ka kompetentā iestāde pārbauda, lai darbarīki, pinekļi un cita aparatūra, ko izmanto apdullināšanā vai nonāvēšanā, atbilstu augšminētajiem principiem, un regulāri pārbauda, vai tie ir labā darba kārtībā un ļauj sasniegt iepriekšminēto mērķi.

151. Šī pamata ietvaros Komisija lūdz atzīt, ka Grieķijas Republika nav izpildījusi trīs pienākumus:

— pienākumu pirms dzīvnieku nokaušanas un kaušanas laikā tiem aiztaupīt nevajadzīgas ciešanas (Direktīvas 93/119 3. pants);

— pienākumu dzīvnieku asiņu nolaišanu veikt ātri un efektīvi (Direktīvas 93/119 5. panta 1. punkta d) apakšpunkts kopā ar D pielikumu);

— pienākumu gādāt par dzīvnieku apdullināšanai un nonāvēšanai izmantojamo iekārtu pienācīgu uzturēšanu un efektīvu pielietošanu (Direktīvas 93/119 6. panta 1. punkts).

152. Komisija apgalvojumu par Grieķijas Republikas pieļauto pārkāpumu pamato ar faktiem, kas konstatēti ziņojumos par vairākām pārbaudēm uz vietas.

153. No pārbaudes uz vietas Nr. 9002/2003 ziņojuma 5.4.4. punkta izriet, ka trijās lopkautuvēs, ko apmeklēja PVB inspektori, dzīvnieku apdullināšanai izmantojamās iekārtas un to uzturēšana lielā mērā atbilda Kopienu tiesiskajam regulējumam, izņemot cūku kautuvē, kur cūkas nebija efektīvi apdullinātas ar elektrošoka rīkiem. Problēmas radušās arī dzīvnieku apdullināšanas laikā. Vienā no lopkautuvēm tikai trīs govju sapīšana, apdullināšana un asiņu nolaišana aizņēmusi vienu stundu; turklāt laikposms no divu liellopu apdullināšanas līdz nokaušanai ildzis 120 sekundes, kas dzīvniekiem varēja ļaut atgūt samaņu. Tāpat arī aitu kaušanas laikā laikposms no apdullināšanas līdz nokaušanai bija tik ilgs (37 sekundes), ka dzīvnieki varēja

atgūt samaņu. Minēto procedūru piemērošanas kārtība ļāva konstatēt to laikā pieļautos pārkāpumus un to, ka šāda procedūru piemērošana nav parastā kārtība.

154. Arī pārbaudes uz vietas Nr. 7273/2004 ziņojuma 5.6. punkts liecina par pārkāpumiem, kas dzīvnieku kaušanas laikā pieļauti vairākās lopkautuvēs. Ftiotidas departamentā esošā lopkautuvē dzīvnieku pagaidu mītnēs nebija iekārtu dzīvnieku dzirdīšanai, kā arī grīdas klājums nebija līdzens. Larisas departamentā konstatēts, ka lopkautuve, par kuru pirms pārbaudes bija ziņots, ka tajā nedarbojās ierīces, ir nepiemērota [74]. Citā pārbaudītajā lopkautuvē nebija elektriskās strāvas dzīvnieku apdullināšanai ar elektrību. Trikalas departamentā lopkautuvē, kuru apmeklēja PVB inspektori, cūku apdullināšana tika veikta neefektīvi un laikposms starp apdullināšanu un kaušanu bija pārāk ilgs. Arī liellopu apdullināšana tika veikta neefektīvi, un lopkautuvē nebija apdullināšanai paredzētu rezerves instrumentu.

155. Arī pārbaudes uz vietas Nr. 8042/2006 ziņojuma 5.7. punkts liecina par vairākiem pārkāpumiem dzīvnieku kaušanas laikā. Kilkidas departamentā pārbaudītajā lopkautuvē PVB inspektori konstatēja vairākus pārkāpumus [75]. To pašu var teikt par Seres [76], Tesprotijas [77], Mesinijas [78], Lakonijas [79] un Īlijas [80] departamentu.

156. Es uzskatu, ka Komisijas iebildums par pienākuma aiztaupīt dzīvnieku ciešanas pirms nokaušanas un kaušanas laikā (Direktīvas 93/119 3. pants) neizpildi ir pamatots. No šo secinājumu 153.–155. punkta izriet, ka lielākajā daļā lopkautuvju, ko pārbaudījuši

74 — Precīzāk, šajā lopkautuvē nebija pinekļu dzīvnieku apdullināšanas nolūkiem, nebija ekrānu sprieguma vai strāvas stipruma atainošanai, apdullināšanai paredzētu rezerves instrumentu, un elektrošoka radīšanai paredzētās spīles nebija pienācīgi notīrītas.

75 — Starp minētajiem pārkāpumiem minama liellopu neefektīva apdullināšana, pinekļu uzturēšana sliktā stāvoklī un nepietiekama tīrīšana, visa veida dzīvnieku apdullināšanai paredzēto instrumentu uzturēšana sliktā stāvoklī, triecienpistoles darbības traucējumi un aitu apdullināšanai paredzētās elektroierīces nedarbošanās, apzinoties, ka trūka pienācīgu apdullināšanai paredzētu rezerves iekārtu.

76 — Vienā no trijām Seres departamentā apmeklētajām lopkautuvēm nebija pietiekamas telpas dzīvnieku uzņemšanai un bija vaļēja kanalizācijas atvere; turklāt nedarbojās dzirdīšanas iekārtas. Otrā lopkautuvē nebija pienācīgu iekārtu mazo atgremotājdzīvnieku apdullināšanai. Putnu kautuvē bija vaļējas bedres un putnu piesiešanai paredzētās iekārtas nebija pienācīgas; putnu apdullināšanai paredzētajā ūdenstvertnē ūdens pārplūda. Apdullināšanas laikā strāvas stiprums bija par vāju, līdz ar to putnu apdullināšana netika veikta efektīvi.

77 — Divās Tesprotijas departamentā apmeklētajās kautuvēs PVB inspektori konstatēja, ka apdullināšanai paredzētie instrumenti nebija pienācīgi, trūka attiecīgu rezerves instrumentu, dzīvnieku atpūtas vietas tika uzturētas sliktā stāvoklī un nebija dzīvnieku dzirdīšanai paredzētu iekārtu. Vienā no divām kautuvēm nokaušanas brīdis tika reģistrēts kādu laiku pēc brīža, kad tā tika veikta faktiski, jo nokaušanas dienā tam vēl nebija izsniegta atļauja.

78 — Mesinijas departamentā PVB inspektori atklāja, ka laikposmi starp dzīvnieku apdullināšanu un nokaušanu bija pārāk ilgi, kā arī trūka apdullināšanai paredzētu rezerves instrumentu.

79 — Lakonijas departamentā PVB inspektori kādā jaunākā lopkautuvē konstatēja, ka laikposmi starp cūku apdullināšanu un nokaušanu bija pārāk ilgi, triecienpistole netika uzturēta pienācīgā kārtībā un nedarbojās dzīvnieku apdullināšanai ar elektrisko strāvu izmantojamais mērinstruments.

80 — Īlijas departamentā apmeklētajā lopkautuvē tika konstatēts, ka laikposmi starp dzīvnieku apdullināšanu un nokaušanu bija pārāk ilgi un strāvas stipruma mērinstrumenta ekrāns neatainoja precīzas ziņas.

PVB inspektori, pieļauti dzīvnieku apdullināšanas kārtības pārkāpumi, kas dzīvniekiem radījuši ciešanas. Turklāt var apstiprināt, ka šāda prakse bija pastāvīga, jo aptvēra vairākus pārkāpumus, kas konstatēti laikā no 2003. līdz 2006. gadam. PVB inspektoru konstatētie pārkāpumi turklāt bijuši konkretizēti: ziņojumos par pārbaudēm uz vietas skaidri norādīti departamenti, kuros esošajās lopkautuvēs atklāti pārkāpumi. Ziņojumos skaidri norādīts apmeklēto lopkautuvju skaits un departamenti, kuros tās atrodas; tāpat precīzi aprakstīti tajās konstatētie pārkāpumi. Līdz ar to nevar piekrist Grieķijas valdības argumentam, ka Komisijas argumenti bijuši neprecīzi un vispārīgi. Tāpat, manuprāt, nevar piekrist Grieķijas valdības argumentam, ka tā minētās nepilnības atlīdzinājusi, veicot veterinārārstu apmācību. Lai gan veterinārārstu apmācība vērtējama pozitīvi, tā nenodrošina, ka dzīvnieku nokaušanas brīdī praksē tiek ievērots Kopienu tiesiskais regulējums dzīvnieku aizsardzības jomā. Līdz ar to es uzskatu, ka Grieķijas valdība nav izpildījusi pienākumu pirms dzīvnieku nokaušanas un tās laikā aiztaupīt dzīvnieku ciešanas, kā noteikts Direktīvas 93/119 3. pantā.

157. Attiecībā uz pienākuma dzīvniekus nokaut ātri un efektīvi (Direktīvas 93/119 5. panta 1. punkta d) apakšpunkts kopā ar D pielikumu) neizpildi, manuprāt, Komisija nav iesniegusi pierādījumus. Vairums minēto pārkāpumu, par ko liecina ziņojumi par pārbaudēm uz vietas, attiecas uz nepilnībām dzīvnieku apdullināšanā, nepilnībām, kas izpaužas kā pārāk ilgs laikposms starp apdullināšanu un nokaušanu, kā arī apdullināšanai un nokaušanai izmantoto instrumentu neuzturēšanu pienācīgā kārtībā. Ziņojumos par pārbaudēm uz vietas nav minēts, ka būtu konstatēti pārkāpumi attiecībā uz dzīvnieku nonāvēšanu. Līdz ar to, manuprāt, pamata daļa, kurā Komisija apgalvo, ka nav izpildīti pienākumi, kas Grieķijas Republikai uzlikti ar Direktīvas 93/119 5. panta 1. punkta d) apakšpunkta noteikumiem kopā ar D pielikumu, noraidāma kā nepamatota.

158. Uzskatu, ka Komisijas iebildums par pienākuma neizpildi uzturēt labā kārtībā un efektīvi izmantot dzīvnieku apdullināšanai un nonāvēšanai paredzētās iekārtas (Direktīvas 93/119 6. panta 1. punkts) ir pamatots. Ziņojumi par pārbaudēm uz vietas liecina par vairākiem pārkāpumiem saistībā ar minēto iekārtu uzturēšanu un izmantošanu. Pamatojoties uz iepriekš minētajiem ziņojumiem, var secināt, ka dzīvnieku apdullināšanai un nonāvēšanai paredzēto iekārtu nepienācīgas uzturēšanas, sliktas darbības vai nepareizas izmantošanas dēļ dzīvniekiem radītas ciešanas. Arī šie pārkāpumi pieļauti pietiekami ilgā laikposmā — no 2003. līdz 2006. gadam. Līdz ar to es uzskatu, ka Grieķijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti ar Direktīvas 93/119 6. panta 1. pantu.

c) Analīzes rezultāts

159. Tādēļ es uzskatu, ka, neveicot nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu tiesiskā regulējuma ievērošanu attiecībā uz dzīvnieku apdullināšanu kaušanas laikā, Grieķijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti ar Direktīvas 93/119 3. pantu un 6. panta 1. punktu.

3) Pamats, kas saistīts ar nepieciešamo pārbaužu un uzraudzības nodrošināšanu lopkautuvēs

a) Lietas dalībnieku argumenti

160. Saistībā ar pamatu par nepieciešamo pārbaužu un uzraudzības nodrošināšanu lopkautuvēs *Komisija* apgalvo, ka Grieķijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti ar Direktīvas 93/119 8. pantu.

161. Komisija apgalvo, ka, veicot pārbaudes uz vietas Nr. 7273/2004 (ziņojuma 5.6. punkts) un Nr. 8042/2006 (ziņojuma 5.7. punkts), konstatēti nopietni pārkāpumi un Grieķijas Republika nav veikusi nepieciešamos pasākumus, lai tiktu nodrošināta pienācīga pārbaužu un kontroles veikšana lopkautuvēs. Komisija galvenokārt iebilst, ka Grieķijas valdība nav pilnībā īstenojusi izziņoto rīcības plānu, lai nodrošinātu pārbaužu veikšanu lopkautuvēs. Minētajā rīcības plānā bija paredzēts visos Grieķijas departamentos pirms 2001. gada beigām veikt jaunu pārbaudi visās lopkautuvēs. Komisija turklāt Grieķijas iestādēm pārmet nepietiekamu sadarbību ar PVB inspektoriem. Komisija, piemēram, atsaucas uz piemēru, ka lopkautuve, kuru bija paredzējuši apmeklēt [PVB] inspektori, nebija pieejama, jo attiecīgā departamenta kompetentais veterinārais dienests pārtraucis darboties divas nedēļas pirms PVB pārbaudes uz vietas. Komisija turklāt norāda, ka streiku dēļ, par kuriem paziņots tikai dienu pirms ieplānotās pārbaudes uz vietas, nav bijis iespējams piekļūt vairākām lopkautuvēm, kas bija jākontrolē.

162. *Grieķijas valdība* apgalvo, ka tikai ar grūtībām spēj precīzi identificēt pienākuma neizpildi, kurā tā tiek vainota. Katrā ziņā Grieķijas valdība uzskata, ka tā nav vainojama to pienākumu, kas izriet no Direktīvas 93/119 8. panta, neizpildē, jo, pateicoties organizētajiem apmācības semināriem, pienācīgu kontroli veikuši kompetentie veterinārārsti un no jauna kontrolētas visas lopkautuves.

163. *Komisija* apstrīd minētos Grieķijas valdības argumentus un apgalvo, ka semināru organizēšana, protams, atzīstama par pozitīvi vērtējamu pasākumu, taču to nekādā gadījumā nevar uzskatīt par vienīgo risinājumu apstrīdētajai pastāvīgajai praksei.

b) Juridiskais vērtējums

164. Šī pamata ietvaros Komisija apgalvo, ka Grieķijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti ar Direktīvas 93/119 8. pantu; saskaņā ar to par pārbaužu un kontroles veikšanu lopkautuvēs atbild kompetentā iestāde, kurai jebkurā laikā jāspēj brīvi iekļūt jebkurā lopkautuves vietā, lai pārliecinātos par kautuves atbilstību šīs direktīvas prasībām. Tomēr šādas pārbaudes un kontroli var apvienot ar cita nolūka pārbaudēm.

165. Komisija to, ka Grieķijas Republika pārkāpusi pienākumus par pārbaužu un kontroles veikšanu lopkautuvēs, pierāda, atsaucoties uz pārbaudes uz vietas Nr. 7273/2004 ziņojuma 5.6. punktu, no kura izriet, ka ar mērķi noskaidrot, vai lopkautuvēs tiek ievēroti Direktīvas 93/119 noteikumi, Grieķijas Lauku attīstības un pārtikas lietu ministrija 2001. gada 11. jūlijā katra departamenta kompetentajām iestādēm pieprasījusi veikt pārbaudes visās lopkautuvēs. Sākotnējais šī pienākuma izpildei noteiktais termiņš bija līdz 2001. gada beigām. Šis pienākums veikt kontroles noteiktajā termiņā netika izpildīts, tādēļ ministrija 2003. gada augustā katra departamenta kompetentajām iestādēm izsniegusi pārskatītu pārbaužu sarakstu un pārbaudes ziņojuma kopsavilkuma paraugu; pārbaužu veikšanai tika noteikts jauns termiņš līdz 2004. gada februāra beigām. 2004. gada septembrī ministrija katra departamenta kompetentajām iestādēm pieprasījusi līdz 2004. gada 27. septembrim ministriju informēt par veikto pārbaužu rezultātiem, taču līdz pārbaudes uz vietas Nr. 7273/2004 beigām (pārbaude noritēja no 2004. gada 4. līdz 8. oktobrim) pārbaužu rezultātus nebija sniegusi puse departamentu kompetento iestāžu.

166. Turklāt pārbaudes uz vietas Nr. 8042/2006 ziņojuma 5.7. punkts liecina, ka pārbaužu rezultātu sniegšanai noteiktie termiņi nemitīgi tikuši pagarināti un pēdējoreiz šāds termiņš noteikts līdz 2005. gada 30. jūlijam. Pārbaudes uz vietas Nr. 7273/2004 veikšanas gaitā (pārbaude noritēja no 2004. gada 21. februāra līdz 1. martam) Grieķijas Lauku attīstības un pārtikas lietu ministrija ziņoja, ka pārbaudes lopkautuvēs veikušas kompetentās iestādes 38 no 54 departamentiem. Līdz ar to no minētā ziņojuma izriet, ka pārbaudes veiktas 70,37 % departamentu, bet 29,63 % departamentu tās nav veiktas.

167. Manuprāt, pēc minētajiem datiem var secināt, ka pamats, kura ietvaros Komisija iebilst, ka Grieķijas Republika nav veikusi pārbaudes visās lopkautuvēs un tādējādi nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti ar Direktīvas 93/119 8. pantu, ir atzīstams par pamatotu.

168. Pirmkārt, no minētajām ziņām izriet, ka Grieķijas Republika nav gādājusi, lai lopkautuvēs tiktu veiktas efektīvas pārbaudes, jo pārbaužu veikšanai noteiktais termiņš tika nemitīgi atlikts un kompetentās iestādes šīs

pārbaudes neveica noteiktā laikā. Otrkārt, pēc vairākiem termiņa pagarinājumiem, precīzāk, *pēc vairāk nekā četriem gadiem*, kas apritējuši, kopš tika noteikts sākotnējais termiņš līdz 2001. gada beigām, kompetentās iestādes pārbaudes veikušas tikai 70,37 % departamentu. Minētie fakti liecina, ka Grieķijas iestādes īstenojušas pastāvīgu praksi neveikt pārbaudes lopkautuvēs.

169. Saistībā ar sadarbības trūkumu attiecībās ar PVB inspektoriem jāuzsver, ka kompetento iestāžu pienākums sadarboties ar PVB inspektoriem neizriet no Direktīvas 93/119 8. panta [81]. Komisija turklāt tiesas sēdē norādījusi, ka tā Grieķijas iestāžu sadarbības trūkumu neizvirza kā atsevišķu pamatu [82].

170. Līdz ar to, manuprāt, jākonstatē, ka, nepieņemot pasākumus, lai tiktu nodrošināta pārbaužu un kontroles veikšana lopkautuvēs,

81 — Šāds pienākums sadarboties drīzāk varētu izrietēt no Direktīvas 93/119 14. panta 3. punkta, kurā noteikts, ka dalībvalsts, kuras teritorijā tiek veikta pārbaude, sniedz ekspertiem visu viņu pienākumu veikšanai vajadzīgo palīdzību. Komisija gan neapgalvo, ka nav izpildīti pienākumi, kas uzlikti ar Direktīvas 93/119 14. panta 3. punktu; līdz ar to, analizējot prasības pieteikumā ietvertos pamatus, minēto normu nevar ņemt vērā.

82 — Turklāt jānorāda, ka attiecībā uz Grieķijas iestāžu sadarbības trūkumu Komisija, bez šaubām, argumentētajā atzinumā atsaucas uz EKL 10. pantu, taču prasības pieteikumā tā vairs nenorāda uz minētā panta pārkāpumu. Pamatojoties uz to, var secināt, ka salīdzinājumā ar argumentēto atzinumu Komisija ierobežojusi savas prasības pieteikuma juridisko pamatu. Līdz ar to, analizējot prasības pieteikumā ietvertos pamatus, nevar ņemt vērā arī EKL 10. pantu.

Grieķijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti ar Direktīvas 93/119 8. pantu.

c) Analīzes rezultāts

171. Pamatojoties uz izklāstītajiem argumentiem, es uzskatu, ka, nepieņemot vajadzīgos pasākumus, lai gādātu par pārbaužu un kontroles veikšanu lopkautuvēs, Grieķijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti ar Direktīvas 93/119 8. pantu.

4) Ar dzīvnieku aizsardzību nokaušanas brīdī saistīto prasības pamatu analīzes rezultāts

172. Pamatojoties uz to prasības pamatu analīzi, kas saistīti ar dzīvnieku aizsardzību nokaušanas brīdī, es uzskatu, ka, nepieņemot pasākumus, lai nodrošinātu tiesiskā regulējuma ievērošanu attiecībā uz dzīvnieku apdullināšanu kaušanas laikā un gādātu par

pārbaužu un kontroles veikšanu lopkautuvēs, Grieķijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti ar Direktīvas 93/119 3. pantu, 6. panta 1. punktu un 8. pantu.

dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Saskaņā ar Reglamenta 69. panta 3. punkta pirmo daļu, ja abiem lietas dalībniekiem spriedums ir daļēji labvēlīgs un daļēji nelabvēlīgs vai ja pastāv izņēmuma apstākļi, Tiesa var nolemt, ka lietas dalībnieki sedz savus izdevumus paši.

D — Par tiesāšanās izdevumiem

173. Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas

174. Šajā lietā Komisijas prasība apmierināta tikai daļēji, līdz ar to es iesaku Tiesai nolemt, ka Komisija un Grieķijas Republika katra savus [tiesāšanās] izdevumus sedz pati.

VI — Secinājumi

175. Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, iesaku Tiesai atzīt, ka:

1) nepieņemot pasākumus, kas vajadzīgi, lai:

— ostās vai ostu tuvumā būtu paredzēta dzīvnieku atpūta pēc pārkraušanas pēc to brauciena ar kuģi,

— nodrošinātu, ka transportlīdzekļu un dzīvnieku pārbaudes pārvadājumu laikā pa autoceļiem tiek veiktas efektīvi,

Grieķijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai ir uzlikti saskaņā ar Padomes 1991. gada 19. novembra Direktīvas 91/628/EEK par dzīvnieku aizsardzību pārvadāšanas laikā, ar kuru groza Direktīvas 90/425/EEK un 91/496/EEK, pielikuma VII nodaļas 48. punkta 7. apakšpunkta b) daļu un 8. panta pirmās daļas a) punktu;

2) nepieņemot pasākumus, kas vajadzīgi, lai:

— būtu nodrošināta tiesību normu saistībā ar dzīvnieku apdullināšanu kaušanas laikā ievērošana un

— būtu nodrošināta kaušanas atbilstīgas pārbaudes un uzraudzība,

Grieķijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai ir uzlikti saskaņā ar Padomes 1993. gada 22. decembra Direktīvas 93/119/EK par dzīvnieku aizsardzību kaušanas vai nonāvēšanas laikā 3. pantu, 6. panta 1. punktu un 8. pantu;

3) prasība pārējā daļā ir noraidāma;

4) Eiropas Kopienu Komisija un Grieķijas Republika katra savus [tiesāšanās] izdevumus sedz pati.